

SAVONIA

Tekniikka

Palopäällystön koulutus

OPINNÄYTETYÖ

TURVALLISUUSKALENTERI KUOPION KAUPUNGILLE 2019

Olli Markkanen ja Tuomas Saarela

Hyv. 19.11.2018 ILKKA KAARAKAINEN
Vanhempi opettaja

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU - TEKNIikka, KUOPIO

Koulutusohjelma

Palopäälystön koulutusohjelma

Tekijät

Olli Markkanen ja Tuomas Saarela

Työn nimi

Turvallisuuskalenteri Kuopion kaupungille 2019

Työn laji

Opinnäytetyö

Päiväys

15.11.2018

Sivumäärä

45 + 28

Työn valvoja

vanhempi opettaja Ilkka Kaarakainen

Yrityksen yhdyshenkilö

Yritys

Kuopion kaupunki

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa yhteistyössä Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kanssa turvallisuuskalenteri Kuopion kaupungille vuodelle 2019. Turvallisuuskalenterin tavoitteena on toimia turvallisuusviestinnän kanavana kuntalaisille. Turvallisuuskalenterissa on sellaisia turvallisuusteemoja kuukausittain, joiden tarkoituksena on valistaa, muistuttaa, opastaa ja muokata ihmisten asenteita turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Kuopion kaupunki on hyvin turvallisuuskeskeinen ja halukas parantamaan yleistä turvallisuutta aktiivisesti. Yhteistyö tämän opinnäytetyön parissa vahvistaa käsitystä siitä, että turvallisuuden eteen tehdään paljon töitä.

Opinnäytetyömme oli luonteeltaan toiminnallinen opinnäytetyö, joka koostui toiminnallisesta osuudesta ja raportointiosuudesta. Toiminnallinen osuus muodostui turvallisuuskalenterin sisällön suunnittelusta ja laadinnasta. Raportointiosuudessa käsiteltiin turvallisuusviestintää yleisesti, turvallisuusviestinnän keinoja, turvallisuuskalenterin rakennetta ja toteutusta.

Turvallisuuskalenteri antaa käyttäjälle neuvoja, opastusta ja muistutusta turvallisuudesta. Turvallisuuskalenteri koostuu 12:sta turvallisuusteemasta, jotka ovat esillä kuukausittain. Kuukausien turvallisuusteemat sisältävät käytännön vinkkejä ja ohjeita teemaan liittyen. Turvallisuuskalenteri on räätälöity Kuopiota varten, valitut aiheet ovat ajankohtaisia ja suurin osa kuvista paikallisia. Turvallisuusteemat ovat valittu vastaamaan kulloista vuodenaikaa, mikäli aihe on vuodenaikasta riippuvainen. Turvallisuuskalenterin viimeiseltä sivulta löytyy yksinkertaiset toimintaohjeet yleisimpiin tapaturma-, vaara- ja onnettomuustilanteisiin.

Avainsanat

turvallisuuskalenteri, turvallisuusviestintä, Kuopio, monialainen turvallisuustyöryhmä

Luottamuksellisuus

julkinen

SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme

Fire Officer (Engineer)

Author

Olli Markkanen and Tuomas Saarela

Title of Project

Safety calendar 2019 for Kuopio

Type of Project

Final Project

Date

15th of November, 2018

Pages

45 + 28

Academic Supervisor

Mr. Ilkka Kaarakainen, Senior Instructor

Company Supervisor

Company

City of Kuopio

Abstract

The purpose of this final project was to produce a safety calendar for Kuopio for 2019, in cooperation with diversified safety working group of Kuopio. The safety calendar is tailored for Kuopio. The objective of the safety calendar is to work as a channel of safety communication for citizens. The safety calendar has monthly safety themes which purpose is to educate, remind, guide and shape people's attitudes towards safety related thinking. Kuopio is truly safety centered and actively willing to improve general safety. Cooperation around this final project confirmed the conception that people work hard on improving safety.

Our final project is a functional final project which consists of a functional part and a theoretical part. The theoretical part of the final project includes safety communication in general, different ways to implement safety communication, structure of the safety calendar and implementation of the safety calendar. The functional part consists of planning and composing content of the safety calendar.

The safety calendar gives advice, guidance and reminders about safety to whom reads it. The safety calendar consists of twelve different safety themes. The monthly safety themes include practical tips and instruction regarding the theme. The selected topics are timely and most of the pictures are local. The safety themes were chosen to correlate with the respective time of year only if the safety theme was relevant to a certain time of the year. Simple procedures can be found on the last page of the safety calendar, in handling the most common accidents and dangerous situations.

Keywords

safety calendar, safety communication, Kuopio, diversified safety working group

Confidentiality

public

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TURVALLISUUSVIESTINTÄ.....	7
2.1	Turvallisuusviestinnän määritelmä.....	7
2.2	Pelastustoimen turvallisuusviestintää ohjaava lainsäädäntö.....	9
2.3	Pelastustoimen turvallisuusviestintätilasto Kuopiossa.....	11
3	TURVALLINEN KUOPIO.....	13
4	VUOSIKALENTERI TURVALLISUUSVIESTINNÄN KEINONA.....	18
5	TURVALLISUUSKALENTERIN TOTEUTTAMINEN.....	20
5.1	Kuukausittaisten turvallisuusteemojen valinnat.....	23
5.2	Lisäsivut kalenterin lopussa.....	34
5.3	Kalenteriin lisätyt turvallisuusaiheiset päivämäärät.....	35
6	TURVALLISUUSKALENTERI TULEVAISUUDESSA.....	36
7	POHDINTA.....	38
7.1	Tuotoksen arviointi.....	38
7.2	Oma oppiminen.....	39
	LÄHTEET.....	41
	LIITE.....	45
	Liite 1 Kuopion turvallisuuskalenteri 2019.....	45

1 JOHDANTO

Turvallisuusviestinnän valistustyössä voidaan käyttää monenlaisia keinoja. Menetelmä, jolla turvallisuusviestintää päädytään antamaan, riippuu sisällöstä, tavoitteista ja kohderyhmästä. Suurelle kohderyhmälle järjestettävä valistuskampanja vaatii toisenlaisia menetelmiä kuin pienempien ryhmien valistaminen. Suuren kohderyhmän valistamisessa tavoitteena on muuttaa ihmisten turvallisuusajattelua ja -tietoisuutta. (Autere ym. 2003, 11 - 12.)

Turvallisuuskulttuurin kehittämisen edellytyksenä on, että pelastustoimi tekee yhteistyötä muiden turvallisuusviranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Kun kansalaisten omaa vastuuta turvallisuudesta korostetaan, voi pelastuslaitoksen rooli muuttua enemmän konsultoivaan suuntaan. Turvallisuuustyötä on tehty kunnissa pitkään, ja tuotoksena on tullut erilaiset turvallisuuskampanjat, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisykampanjat, arjen turvallisuuden edistämiprojektit ja turvallisuuden teemaviikot. (Autere ym. 2003, 19.)

Opinnäytetyömme on suurelle kohderyhmälle suunnattu, paikallisten turvallisuusviranomaisten ja -järjestöjen kanssa yhteistyössä suunniteltu valistusmenetelmä; turvallisuuskalenteri. Kohderyhmänä on Kuopion kaupungin kaikenikäiset asukkaat. Ajatus turvallisuuskalenterin tekemisestä opinnäytetyönä tuli Pelastusopiston turvallisuusviestinnän opettajaltamme Ilkka Kaarakaiselta. Saimme myytyä idean turvallisuuskalenterista Kuopion kaupungin monialaiselle turvallisuustyöryhmälle, jonka vastuulle jäi kalentereiden fyysinen painatus, jakelu ja rahoituksen järjestäminen.

Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Tämä opinnäytetyö toteutetaan toimeksiantona Kuopion kaupungille. Opinnäytetyömme tarkoituksena on tuottaa turvallisuuskalenteri Kuopion kaupungille vuodelle 2019, yhteistyössä Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kanssa. Turvallisuuskalenteri toimii turvallisuusviestinnän jakelukanavana kuopiolaisille, ja sen pitkän tähtäimen tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta niillä turvallisuuden osa-alueilla, jotka ovat valittu osaksi kalenteria. Päämääränä on, että kalenterissa esille nostettuja tapaturmia ja onnettomuuksia sattuisi vähemmän tulevaisuudessa. Kalenterin vaikutta-

vuotta voi kuitenkin arvioida vasta myöhemmin ja silloinkin arviointi voi olla haasteellista. Asetimme itsellemme konkreettisemmän tavoitteen, joka on, että tuotamme sisällöllisesti ja visuaalisesti asiallisen, näyttävän, ammattitaitoisen ja ihmisiä kiinnostavan turvallisuusaiheisen kalenterin.

Menetelmälliset valinnat

Tämä opinnäytetyömme on toiminnallinen opinnäytetyö, joka koostuu toiminnallisesta osuudesta ja raportointiosuudesta. Opinnäytteemme toiminnallinen osuus on tuotoksen eli turvallisuuskalenterin tuottaminen. Raportointiosuudessa avaamme turvallisuusviestinnän taustaa ja lainsäädäntöä. Turvallisuuskalenteria varten järjestetyt haastattelut toteutetaan teemahaastattelulle ominaisten piirteiden mukaisesti.

2 TURVALLISUUSVIESTINTÄ

Onnettomuuksia tapahtuu jatkuvasti. Muuttuva ympäristö ja yhteiskunnan kehitys luovat tarpeen muuttaa valistamisen toimintamalleja kehityksen tuomien muutosten mukana. Se, mitä koemme turvallisuutena ja miten sen arvotamme, nähdään seurauksena muusta sosiaalisesta, teknologisesta, taloudellisesta, ekologisesta ja poliittisesta kehityksestä. (Turvallinen arki 2017.) Yhteiskunnallinen kehitys huomioiden pelastustoimen valistustyössä pystytään kehittämään onnettomuuksien ehkäisyn työtä ja kansalaisten omatoimista varautumista nykypäivän ja tulevaisuuden haasteet huomioiden.

2.1 Turvallisuusviestinnän määritelmä

Turvallisuusviestintä koostuu turvallisuusneuvonnasta, -koulutuksesta ja -valistuksesta. Tämä kokonaisuus sisältää useita eri keinoja toteuttaa viestintää eli kommunikointia väestön kanssa. Pelastuslaitokset pyrkivät ennaltaehkäisemään onnettomuuksien syntymistä ja vähentämään niiden vaikutusta kommunikoimalla väestön kanssa. Ohjaamalla, neuvomalla ja valistamalla ihmisiä tavalla, jolla saadaan yhteinen ymmärrys turvallisuudesta, on onnistunut turvallisuusviestintää. Turvallisuusviestintä on kehittynyt pelastuslaitoksilla vuosikymmenten saatossa runsaasti, ja myönteisempi asenne turvallisuuskulttuuria kohtaan kasvaa yhteisöissä ja yrityksissä. Kansalaisten turvallisuustietoutta lisäämällä yhteiskunnalla on paremmat valmiudet välttää onnettomuudet etukäteen, toimia onnettomuustilanteissa ja varautua niiden vaikutuksiin. (Pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategia 2012.)

Turvallisuusvalistus

Useilla pelastuslaitoksilla nähdään valistuksen olevan tärkein ja kustannustehokkain keino, jolla voidaan vaikuttaa alueen kokonaisturvallisuuteen. Valistustoiminta on pelastuslain 379/2011 27 § mukaista alueellisen pelastustoimen toteuttamaa lakisääteistä toimintaa. Valistustyö on usein yksisuuntaista viestintää, jota toteutetaan jakamalla kansalaisille turvallisuusvalistusmateriaalia, kuten oppaita ja tietoaineistoja, sekä tekemällä sosiaaliseen mediaan päivityksiä ajankohtaisista turvallisuusaiheista. Valistusta toteutetaan massavalistustilaisuuksissa, kuten paloturvallisuusviikon Avoimet ovet -päivänä, jolloin kansalaiset pääsevät tutustumaan paloasemiin, kuulevat turvallisuusvalistusta ja

saavat mukaansa valistusmateriaalia. Turvallisuusviestintä joukkoviestimissä, internetissä, sosiaalisessa mediassa, televisiossa, radiossa ja lehdistössä, ovat puolestaan nopeita keinoja tavoittaa suuri osa väestöstä. (Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016).

Turvallisuuskoulutus

Kuva 1. Turvallisuuskoulutuksen elinkaarimalli, (Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016).

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaan turvallisuuskoulutuksen ajatuksen ajatellaan lähtevän elämisen jaksottaisuudesta. Turvallisuuskoulutusta tulisi antaa kaikille ikäryhmille esikoululaisista eläkeläisiin ikäluokkaan asiantuulluudella tavalla. Kahdeksasluokkalaisille nuorille opetetaan kansalaisten velvollisuudesta auttaa hätätilanteessa ja varautumisesta yhteiskunnan hätätilanteisiin. Puolestaan ala-asteikäisille kolmannen luokan oppilaille turvallisuuskoulutus on leikinomaista ja tarkoituksena on saada lapset tunnistamaan vaaranpaikkoja. (Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016).

Turvallisuuskoulutusta toteutetaan pelastuslaitoksilla elinkaarimallin mukaan kaikille ikäryhmille. Turvallisuuskoulutus on kaikkea sitä koulutusta, jota annetaan turvallisuustietojen, -taitojen ja -asenteiden parantamiseksi. Koulutus voi olla esimerkiksi pe-

lastuslaitoksen alkusammutuskoulutusta kahdeksasluokkalaisille, toimimista asiantuntijana tai konsulttina yritysten poistumisharjoituksessa, oppitunteja, luentoja ja harjoituksia eri ikäryhmään kuuluvalla väestöllä eri turvallisuusaiheista. Alueellisilla pelastuslaitoksilla on paljon turvallisuusalan erityisosaamista, joten monet pelastuslaitokset tarjoavat myös maksullista turvallisuuskoulutusta lakisääteisen valistamisen lisäksi, kuten tulityökorttikoulutusta, ensiapukursseja ja alkusammutuskorttikoulutuksia. (Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016.)

Turvallisuusneuvonta

Pelastustoimen turvallisuusneuvontaa toteutetaan yksilökeskusteluissa, palotarkastuksilla ja hälytystehtävillä. Puhelin- ja yksilökeskusteluissa annetut neuvot, ohjeet ja opastus ovat turvallisuusviestintää parhaimmillaan. Niissä asiakaslähtöiseen turvallisuuskeskeiseen ongelmaan pyritään saamaan yhdessä ratkaisu. Palotarkastusten yhteydessä tulisi kohteen edustajan kanssa keskustella turvallisuusasioista ja antaa opastusta esimerkiksi toimintaan liittyvistä yleisimmistä vaaratilanteista ja toiminnasta onnettomuustilanteissa, sekä antaa mahdollisuus esittää kysymyksiä. Hälytystehtävien yhteydessä annettavalla neuvonnalla pyritään estämään samantyylisten hälytysten toistuminen. Samalla voidaan myös antaa neuvoja muuhun turvallisuuteen liittyen. (Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016.)

2.2 Pelastustoimen turvallisuusviestintää ohjaava lainsäädäntö

Pelastustoimi on ainut viranomaistoimi Suomessa, jolle turvallisuusviestintä on lailla määrätty tehtävä. Pelastuslain 379/2011 27 § mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan.

Muut viranomaiset antavat toimialoillaan neuvontaa ja ohjausta. Neuvonta kuuluu hallintolain alaiseen hyvän hallinnon perusteiden mukaiseen viranomaistoimintaan (Hallintolaki 434/2003, 8 §). Kaikki viranomaiset ovat myös velvollisia jakamaan ja tuottamaan tietoa omaan toimialaansa liittyvissä asioissa. Tarvittaessa oman toimialan avoimuuden edistämiseksi viranomaiset tuottavat oppaita, ohjeita ja tietoaaineistoja, jotka voivat olla turvallisuutta edistäviä. (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999, 20 §.)

Kansalaiset ja muut viranomaiset saavat ja heidän tulee saada pelastuslaitokselta neuvontaa. Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta ja pelastuslaki tarkentavat, että ”Pelastustoimen tulee antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta” (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §). Monet pelastuslaitokset ovat laittaneet nettisivuilleen valmiita ladattavia pelastussuunnitelmapohjia ohjeineen, mikä helpottaa ja nopeuttaa sisäisten pelastussuunnitelmien laadintaa. Erityistä vaaraa aiheuttavista kohteista pelastuslaitosten on kuitenkin laadittava toiminnanharjoittajan kanssa ulkoinen pelastussuunnitelma, johon pelkkä neuvonta ei riitä. Vaaralle altista väestöä on kuultava ja yhteistyötä on toteutettava lähialueiden viranomaisten kanssa. (Pelastuslaki 379/2011, 48 §.)

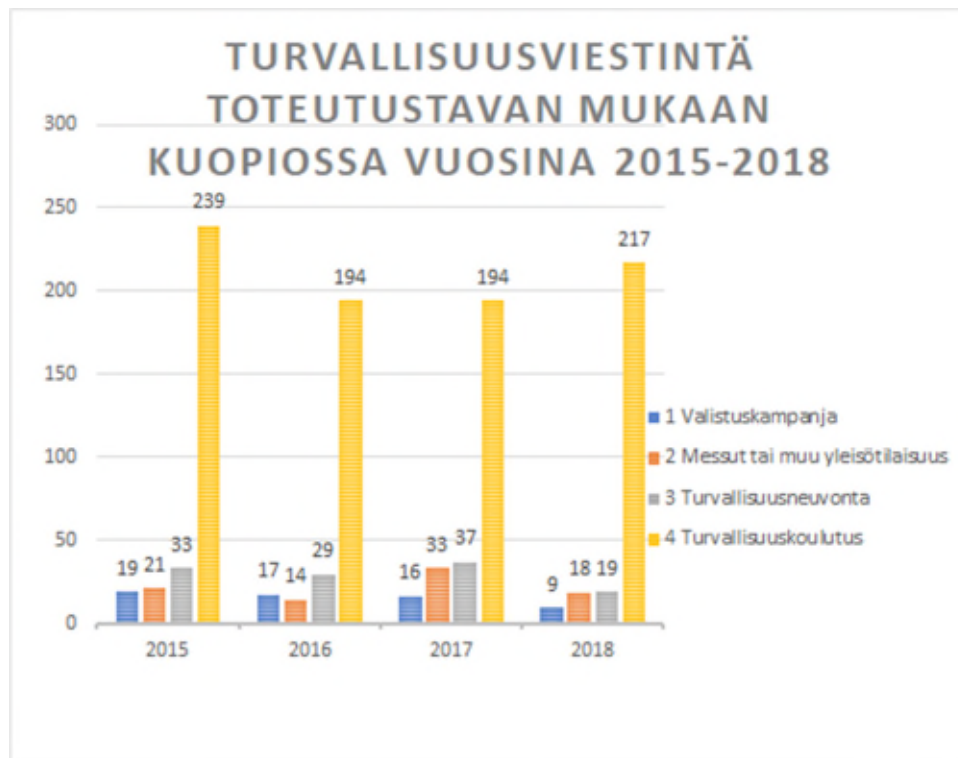
Hallitusohjelmassa on asetettu tavoite sisäiselle turvallisuudelle, jonka mukaan Suomi olisi maailman turvallisimma maa asua, yrittää ja tehdä työtä (Sisäministeriö 2016, 8). Sisäministeriö on laatinut pelastustoimen strategian vuoteen 2025, joka on visio ja ohjeistus siitä, miten hallitusohjelman asettamiin tavoitteisiin voidaan päästä. Lakeja, asetuksia ja säännöksiä noudattamalla pysytään nykyisellä tasolla, mutta toimintaa muuttamalla ja kehittämällä päästään eteenpäin kohti tavoitteita.

Yhtenä pelastustoimen strategian kansallisena tavoitteena on ”Jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta sekä ympäröivästä turvallisuudesta.” Tätä tavoitetta voidaan tavoitella turvallisuusviestinnän eri keinoin. Strategiassa mainitaan, kuinka yhteisöjen ja yksittäisten ihmisten vastuita halutaan ja aiotaan lisätä. (Sisäministeriö 2016, 16.) Jotta vastuuta voidaan lisätä, tulee ihmisiä herätellä omatoimiseen varautumiseen ja ajattelemaan turvallisuusmyönteisesti. Jos jokainen kansalainen osaa ennaltaehkäistä ja toimia oikein onnettomuustilanteessa, ollaan pääsemässä kohti hallitusohjelman asettamia tavoitteita.

Sisäministeriön vuodesta 2012 vuoteen 2025 hyväksymän turvallisuusviestinnän strategian avulla ohjataan turvallisuusviestinnän suunnittelua, arviointia ja kehittämistä. Strategia tukee pelastustoimen strategian 2025 kansallisia tavoitteita turvallisuusviestinnän osalta. Turvallisuusviestinnän strategian visiona on, että Suomessa vallitsisi hyvä turvallisuuskulttuuri, jossa ihmiset ja yhteisöt osaavat ennaltaehkäistä, varautua ja toimia onnettomuuksissa. Tähän pyritään vaikuttamalla eri keinoin turvallisuusasenteisiin, -tietoihin ja taitoihin muiden viranomaisten ja kansalaisten kanssa. (Pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategia 2012.)

2.3 Pelastustoimen turvallisuusviestintätilasto Kuopiossa

Pohjois-Savon palvelutasopäätöksen strategisena tavoitteena on ylläpitää vähintään vuoden 2015 palvelutaso ja tulos. Toiminnan tehokkuutta ja laatua pyritään myös kehittämään (Palvelutasopäätös 2015). Osana palvelutasoa voidaan pitää turvallisuusviestinnän toteutumista verraten vuoteen 2015. Turvallisuusviestinnän toteutumista pystytään seuraamaan pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTOsta.

Kuva 2. Turvallisuusviestintä toteutustavan mukaan Kuopiossa vuosina 2015-2018. Tilastojen lähde: PRONTO.

Kun vertaillaan vuoden 2015 turvallisuusvalistustilastoja Kuopiosta kuluvaan vuoteen 2018, voidaan havaita, että viestintätilasto on pysynyt lähes samalla tasolla. Kaikkien toteutustapojen mukaan viestintätilasto ei ole saavuttanut samaa tasoa kuin vuonna 2015, mikä tarkoittaa, ettei strategian asettamia tavoitteita kaikilta osa-alueilta ole saavutettu. Kuluvan vuoden turvallisuusviestintätilaston voidaan olettaa tasoittuvan vuoden loppuun mennessä.

Mediaviestintämerkintöjä näiltä vuosilta ei ollut ainoatakaan. Tilasto on mediaviestinnän osalta ristiriidassa todellisen mediaviestinnän toteutumisen kanssa. Esimerkiksi Facebookissa on Pohjois-Savon pelastuslaitoksen Kuopion toimipisteiden toteuttamaa mediaviestintää toteutettu lähes viikoittain. Syitä virheellisen tilaston muodostumiseen voi

olla useita. Mediaviestinnästä tulisi kirjata esimerkiksi kuukausi- tai puolivuosisraportteja. Näissä jokainen mediatyyppi kirjataan erilliselle raportille ja sosiaalisen median tilien tiedot kirjataan niiltä osin, kuin ne viestintäsuunnitelmassa on suunniteltu. (PRONTO.)

Turvallisuusneuvontatapahtumia on Kuopion alueella kirjattu vuosittain varsin vähän. PRONTOon merkattavia turvallisuusneuvontatapahtumia ovat yksittäishenkilöille annettava neuvonta henkilökohtaisessa tiedontarpeessa sekä organisaation neuvonta organisaation tiedontarpeessa. (PRONTO.) Yksilöpuheluita ja tapaamisia asiakkaiden kanssa Pohjois-Savon pelastuslaitoksen Kuopion toimipisteissä, joissa annetaan kansalaisille neuvontaa, tulee kuitenkin lähes päivittäin. Tämä tieto on ristiriidassa tilastojen kanssa. Kuopion turvallisuusviestinnän tuloksia ei toteutustavan mukaan voida edellä mainituista syistä pitää luotettavana.

Pelastustoimen turvallisuusviestintää Kuopiossa tapahtuu päivittäin tilastomerkinnöistä huolimatta. Kun pelastusalalla toimiva henkilö neuvoo naapuriaan, miksi hänen tulisi käyttää pimeällä heijastinta, tai kotona lapselleen, miksi palovaroitin tulee olla katossa, on turvallisuusneuvontaa annettu. “Jokainen pelastusalalla toimiva antaa yksityiselämässään turvallisuusneuvontaa jatkuvasti” (Waitinen 2017, 15). Jokaisen turvallisuusviestintää sisältävän tapahtuman, puhelun ja keskustelun kirjaaminen ja merkitseminen oikein on työlästä ja vaatii syvää harkintaa tilastomerkinnän tekijältä. Tästä ja monista muista syistä tilastojen voidaan nähdä olevan puutteelliset. Turvallisuusviestinnän keinoja on kehitetty vuosien saatossa hyvin tuloksin ja valistustyöhön panostetaan jatkuvasti enemmän.

3 TURVALLINEN KUOPIO

Vuonna 1775 perustettu Kuopion kaupunki on Suomen yhdeksänneksi suurin kaupunki. Vuonna 2017 toteutetun Juankosken kuntaliitoksen jälkeen Kuopion asukasluku on noin 118 000 asukasta. (Kuopio-esittely 2018.) Kuopio sijaitsee Kallaveden rannalla, Pohjois-Savon maakunnassa. Kaupunki on keskittynyt hyvinvointi, terveys- ja turvallisuusosaamiseen ja painottaa strategiassaan ennaltaehkäiseviä, hyvinvointia edistäviä palveluita. (Kuopio 2018.)

Kuva 3. Kuopion kuntakartta (Kuopio-esittely 2018).

Turvallisuus on tunnistettu tärkeäksi osaksi kaupungin hyvinvointia. Turvallisuuden edistäminen vaatii yhteistyötä niin eri viranomaisten, yhteisöjen kuin kansalaisten kesken. Kaupungin turvallisuussuunnitelma on laadittu osaksi sähköistä hyvinvointikertomusta ja se on nähtävillä Kuopion kaupungin kotisivuilla. Turvallisuussuunnitelmassa

on nostettu keskeisiksi tavoitteiksi asioita, jotka perustuvat eri toimialoilta saatuun tilastotietoon. (Hyvinvointi koordinaattori Säde Rytönen, luento 1.3.2018.)

Yleinen valtakunnallinen turvallisuusmittari kaupunkien turvallisuustilanteesta on *katuturvallisuusindeksi*. Indeksiiä luetaan siten, että mitä suurempi lukuarvo on, sitä vähemmän indeksissä tarkasteltavia rikoksia tapahtuu. ”Katuturvallisuusindeksi koostuu yleisellä paikalla tapahtuneiden poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyiden, vahingontekojen, ratti- ja liikennejuopumusten painotetusta lukumäärästä suhteessa väestömäärään.” (Poliisin vuosikertomus 2016). Kuopion kaupunki on sijoittunut kaupunkien välisessä vertailussa vuosittain korkealle katuturvallisuusindeksin osalta. Kuopio sijoitui neljänneksi turvallisimmaksi vertailukaupunkien joukosta vuonna 2016 katuturvallisuusindeksin ollessa 104. (Kuopiolaisten hyvinvoinnin kehitys vuosina 2013 - 2016.)

Turvallisin kaupunki 2016

ESPOO	119
KOUVOLA	117
OULU	106
KUOPIO	104
LAHTI	99
JYVÄSKYLÄ	81
TAMPERE	79
VANTAA	78
TURKU	78
HELSINKI	63

Kuva 4. Suomen kymmenen suurinta kaupunkia turvallisuusjärjestyksessä vuonna 2016 turvallisuusindeksin perusteella (Poliisi laittoi Suomen 10 suurinta kaupunkia turvallisuusjärjestykseen 2017).

Vuonna 2017 Kuopion katuturvallisuusindeksi koki pienen laskun, kun indeksi arvoksi asetui 95,32. Yksi vaikuttava tekijä indeksiarvon laskuun on muiden muassa ollut ratti-juopumusten määrällinen kasvu.

Kuva 5. Kuopion katuturvallisuusindeksit vuosina 2013 - 2017 (Hyvinvointikertomus - kuopiolaisten hyvinvoinnin tila - vuosiraportti 2017).

Turvallisuussuunnitelma on kuntien keskeinen työkalu paikallisessa turvallisuustyössä. Turvallisuussuunnitelma päivitetään yleensä valtuustokausittain. Paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteena on lisätä ihmisten turvallisuuden tunnetta ennalta ehkäisemällä ja torjumalla rikoksia sekä häiriöitä. Turvallisuussuunnitelma sisältää pitkälti samoja painopistealueita kuin sisäisen turvallisuuden strategiassa on nostettu esille. Turvallisuussuunnitelman laatii kunnan virkamiesjohto monialaisessa yhteistyössä niin poliisin, pelastuslaitoksen, yhteisöjen kuin elinkeinoelämän ja seurakuntien kanssa. Asettujen tavoitteiden toteutumista seurataan kunnassa aktiivisesti. (Kuntien turvallisuussuunnittelu 2017; Turvallisuuspäällikkö Lauri Holappa, puhelinkeskustelu 24.8.2018.)

Kuopion kaupungin turvallisuuspäällikkö Lauri Holappa on tiivistänyt Kuopion turvallisuussuunnitelman tavoitteiksi (Turvallisuussuunnittelu Kuopion kaupungissa 2017):

- *onnettomuuksien ja tapaturmien, rikosten ja häiriöiden ennaltaehkäisy ja torjunta*
- *ihmisten turvallisuuden tunteen parantaminen*
- *paikallisten toimijoiden laaja-alainen sitouttaminen.*

Turvallisuussuunnitelman painopistealueita ovat arjen turvallisuuden parantaminen, väkivallan hallinta ja ehkäisy, päihteiden käytön kohtuullistaminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. On lukuisia erilaisia toimenpiteitä, joilla kaupunki pyrkii vaikuttamaan edellä mainittuihin asioihin. Tiedottaminen ja valistus on mainittu turvallisuussuunnitelmassa yhtenä vaikuttamisen keinona. (Turvallisuussuunnittelu Kuopion kaupungissa 2017.)

Suoranaista lakisääteistä velvollisuutta kunnille ei ole paikallisen turvallisuustyön tekemiseen, mutta sen voidaan katsoa kuuluvan kuntalain (410/2015) 1 pykälän 2 momentin

mukaiseen kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämistyöhön. Kuitenkin, pelastuslain (379/2011) 42 pykälän 1 momentti ja poliisilain (872/2011) 1 pykälän 1 momentti, velvoittaa sekä pelastuslaitoksen että poliisin osallistuvan turvallisuussuunnitteluun yhteistyössä muiden viranomaisten, asukkaiden ja järjestöjen kanssa. Näin ollen paikallinen turvallisuussuunnittelu voi olla joillain paikkakunnilla selkeästi sekä pelastuslaitoksen että poliisin johtamaa toimintaa.

Kuopion kaupunki on laatinut ensimmäisen turvallisuussuunnitelman vuonna 2002, ja siitä alkaen Kuopion kaupungin monialainen turvallisuustyöryhmä on aloittanut toimintansa. Toiminta perustuu sisäisen turvallisuuden strategiassa mainittuun paikalliseen turvallisuussuunnitteluun ja rikosentorjuntatyöhön. Monialainen turvallisuustyöryhmä on laajasti edustettu eri toimialoilta, järjestöistä ja viranomaisista, jolloin yhteistyö on tiivistä ja riittävän kattavaa. Pähkinänkuoreen laitettuna monialainen turvallisuustyöryhmä kokoontuu kolmesta neljään kertaa vuodessa, jolloin keskustellaan ja pidetään aivoriisiä eri toimialoilta tulleiden tilastotietojen perusteella havaittujen puutteiden tai ongelmien korjaamiseksi tai lieventämiseksi. Kokouksissa asetettujen pitkän ajan tavoitteiden toteutumista myös seurataan aktiivisesti. (Turvallisuuspäällikkö Lauri Holappa, puhelin-keskustelu 24.8.2018.)

Opinnäytetyömme teko yhteistyössä Kuopion kaupungin monialaisen turvallisuustyöryhmän kanssa oli luonnollinen yhtälö yhteistyöhalukkuuden takia turvallisuutta edistävissä hankkeissa. Turvallisuuden edistämiseen monialainen turvallisuustyöryhmä kannustaa myös kansalaisia ja yhteisöjä, muun muassa myöntämällä vuosittain turvallisuusteko-palkinnon. Palkinto luovutetaan kaupungin vuosipäivän tilaisuuksien yhteydessä. Turvallisuusteko-palkinnon voi saada yksittäinen henkilö, yhteisö, yhdistys, järjestö tai viranomainen, joka on oma-aloitteisella teollaan parantanut turvallisuutta. Turvallisuusteko-palkinnon voi saada myös, jos on tehnyt aloitteen, joka on johtanut turvallisuuden paranemiseen. Turvallisuutta kehittävä toiminta voi keskittyä oikeastaan mihin vain turvallisuuteen liittyvään. Palkinnon saajan valitsee monialainen turvallisuustyöryhmä, joka toimii tuomaristona. (Turvallisuusteko-palkinto 2018.)

Monialaisen turvallisuustyöryhmän jäsenet (31.10.2018):

Lauri Holappa pj., turvallisuuspäällikkö, Kuopion kaupunki
Jarkko Ahokas, yrittäjä, Päihdepalvelu Hemma, Kuopion yrittäjien edustaja
Arja Airaksinen, hankevastaava, Aggredi hanke, Setlementti Puijola
Juha Asunmaa, johtava sosiaalityöntekijä, Kuopion kaupunki
Leif Hagert, projektikoordinaattori, ViaDia Pohjois-Savo ry.
Tuija Heimonen, sosiaalityöntekijä, Itä-Suomen poliisilaitos
Päivi Hoffren, lehtori, Savonia Amk
Petteri Hynönen, palopäällikkö, Pohjois-Savon pelastuslaitos
Ilkka Kaarakainen, vanhempi opettaja, Pelastusopisto
Titta Kaukonen, rehtori, Martti Ahtisaaren koulu, Kuopion kaupunki
Arja Kekoni, controller, Kuopion kaupunki
Taru Kokkonen, tiedottaja, Kuopion kaupunki, sijainen Jukka Torikka, tiedottaja, Kuopion kaupunki
Pauliina Kämäräinen, projektipäällikkö, Vanhusten hoivan tukipalvelut, Kuopion kaupunki
Paula Liukkonen, liikenneinsinööri, Kuopion kaupunki
Seppo Marjanen, diakoniajohtaja, Kuopion Ev.lut seurakunta
Laura Meriluoto, Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry
Tiina Nykky, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, Kuopion kaupunki
Pirjo Pehkonen, toiminnanjohtaja, Kuopion ensikotiyhdistys ry
Harri-Pekka Pohjolainen, ylikomisario, Itä-Suomen poliisilaitos
Jari Uusitalo, komisario, Itä-Suomen poliisilaitos
Säde Rytönen, hyvinvointikoordinaattori, Kuopion kaupunki
Erkka Savolainen, koulutusohjaaja, Liikenneturva
Tatu Savolainen, nuorisonohjaaja, Kuopion kaupunki
Jukka Sormunen, rehtori, Kuopion klassillinen lukio, Kuopion kaupunki
Tuula Taskinen, yhteyspäällikkö, Liikenneturva
Eero Wetzell, Who Cares ry

4 VUOSIKALENTERI TURVALLISUUSVIESTINNÄN KEINONA

Turvallisuusviestintää annetaan ihmisille monilla eri tavoilla muun muassa koulutustilaisuuksissa, harjoituksissa ja turvallisuusoppaissa. Koulutustilaisuudet sekä kouluissa ja työpaikoilla järjestettävät poistumisharjoitukset ja turvallisuuskävelyt ovat hyviä keinoja oppia turvallisuuteen liittyvien asioiden hallintaa ja käytännön toteuttamista.

Edellä mainitut tavat ovat kuitenkin haastavia ja vaivalloisia järjestää riittävän usein ja tarpeeksi suurelle kohderyhmälle. Tämän takia turvallisuustietoisuutta välitetään turvallisuusvalistuksen keinoin esimerkiksi työpaikoilla ja oppilaitoksissa erinäisten turvallisuusoppaiden ja -lentolehtisten välityksellä. Tämän kaltaisen joukkoviestinnän negatiivisena puolena on havaittu, että turvallisuusoppaat tai -lentolehtiset päätyvät valitettavan usein suoraan paperinkeräykseen, ja niihin ei paneuduta tarvittavalla vakavuudella. Näin ollen turvallisuusviestintä ei saavuta kohderyhmäänsä.

Turvallisuuskalenterin päällimmäinen tarkoitus on toimia turvallisuusviestinnän kanavana. Turvallisuuskalenterin pitkän tähtäimen tavoitteena on, että kalenterissa esille nostettuja onnettomuuksia ja tapaturmia sattuisi tulevaisuudessa vähemmän. Päämääränä on myös muokata ihmisten turvallisuusasenteita. Turvallisuuskalenterin sisältö paneutuu – Kuopion turvallisuussuunnitelman painopisteiden mukaisesti - erityisesti arjen turvallisuutta uhkaaviin riskeihin, mutta myös päihteiden käytön vähentämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn.

Turvallisuuskalenteri konsepti ei ole uusi, vaan maailmalla on tehty myös samantyyllisiä kalentereita. Hyvä esimerkki säännöllisesti tuotetusta turvallisuuskalenterista löytyy Yhdysvalloista, Vermontin osavaltiosta. Vermontin Yleisen turvallisuuden ministeriön Paloturvallisuusjaosto julkaisee vuosittain alakoululaisten piirtämistä paloturvallisuusaiheisista kuvista kalenterin. Kalenteri kantaa nimeä ”Robert Howe Fire Safety Calendar”, ja vuoden 2019 kalenteri on järjestyksessään jo 28. Käytännössä kalenterin toteutus menee seuraavasti: Paloturvallisuusjaosto päättää kuukausien paloturvallisuusteemat ja pyytävät paikallisten koulujen 3. luokkalaisia piirtämään annetuista teemoista piirroksia. Piirroksot toimitetaan Paloturvallisuusjaostolle, jonka tuomaristo valitsee kaikista piirroksista 12, jotka päätyvät kalenteriin. Painetut kalenterit jaellaan kouluille ympäri Ver-

montin osavaltiota. Kalenterien välityksellä annettavan turvallisuusviestinnän kohde-ryhmänä ovat nimenomaan kouluikäiset lapset, mutta myös heidän vanhempansa. (Robert Howe Fire Safety Calendar 2018.)

Odotamme opinnäytetyömme tuotoksena syntyvän kalenterin välittävän tehokkaammin turvallisuusviestintää kuin aiemmin mainitun turvallisuusoppaan, koska kalenteri todennäköisesti päätyy hyötykäyttöön eli kodin tai työpaikan seinälle ja näin ollen ihmisten nähtäville. Koska kalenteria käytetään vuoden ympäri, myös kuukausittaiset turvallisuusaiheiset vinkit ja muistutukset pysyvät ihmisten nähtävillä. Tämän johdosta sanoman voidaan olettaa iskostuvan paremmin ihmisten mieliin. Ideaalinen tilanne olisi, että turvallisuuskalenterista muodostuisi vuosittainen juttu, kuten Vermontin osavaltiossa. Näin ollen turvallisuusviestintä kalenterimuodossa olisi jatkuvaa ja tärkeät ajankohtaiset turvallisuusaiheet tulisivat nostettua esille.

5 TURVALLISUUSKALENTERIN TOTEUTTAMINEN

Päätös lähteä tekemään opinnäytetyötä syntyi keväällä 2017. Opinnäytetyön aiheen saimme turvallisuusviestinnän opettajalta Ilkka Kaarakaiselta. Kaarakainen on ollut toteuttamassa Siilinjärvelle samankaltaista turvallisuuskalenteria vuonna 2005. Kalenteri sai kuntalaisilta, yrityksiltä ja yhteisöltä hyvän vastaanoton. Ajatuksenamme oli lähteä toteuttamaan turvallisuuskalenteri konseptia isossa kaupungissa, Kuopiossa. Yksi epävarmuus tekijä opinnäytetyön toteuttamisessa oli se, saisimmeko Kuopion kaupungin tekemään yhteistyötä kanssamme turvallisuuskalenterin parissa. Kävimme Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kokouksessa syksyllä 2017 esittelemässä opinnäytetyöideamme tavoitteenamme saada heidät innostumaan turvallisuuskalenterin käytännön toteutuksesta. Kokouksessa päätettiin, että Kuopion kaupunki lähtee projektiin mukaan ja vastaa turvallisuuskalenterin painatuksesta ja jakelusta haluamassaan laajuudessa. Meidän työnämme oli tuottaa kaikki tarvittava sisältö turvallisuuskalenteria varten.

Syksyllä 2017 hoidimme keskeisten toimijoiden, viranomaisten ja henkilöiden haastattelut kalenteriin tulevien turvallisuusteemojen valintoja varten. Haastatteluajkojen sopiminen ja aikataulujen yhteensovittaminen vaativat sähköpostiviestittelyä ja useita puhelinsoittoja. Haastattelut toteutettiin teemahaastattelulle ominaisten piirteiden mukaisesti. Teemahaastattelu ei etene täsmällisten kysymysten kautta vaan väljemmin kohdentuen tiettyihin ennalta suunniteltuihin teemoihin ja on luonteeltaan keskustelunomainen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Jokainen haastattelu kesti noin tunnin.

Pitkin projektin etenemistä pidimme opinnäytetyöpalavereita ohjaavan opettajamme Kaarakaisen kanssa. Hänen kokemuksensa tämän tyyppisen turvallisuuskalenterin toteuttamisesta auttoi meitä ideoimaan ja hahmottelemaan kalenterin sisältöä ja ulkonäköä. Monialaisen turvallisuustyöryhmän jäsenistä erityisesti Taru Kokkonen oli suureksi avuksi kalenterin taittoon liittyvissä kysymyksissä. Kaikki kalenteriin päätyneet kuvat kulkivat hänen kauttaan, koska hän ammattitaidollaan pystyi arvioimaan kuvien laadun ja näytävyyden painetussa kalenterissa. Kalenterin tuli täyttää tietyt Kuopion kaupungin asettamat laatuvaatimukset niin kuvien kuin sisällön puolesta.

Keväällä 2018 osallistuimme seuraavan kerran monialaisen turvallisuustyöryhmän järjestämään kokoukseen Pelastusopistolla, johon meillä oli varattuna 45 minuuttia aikaa antaa tilannekatsaus turvallisuuskalenterin etenemisestä. Kokoukseen mennessämme

olimme saaneet painovalmiiksi neljän kuukauden sisällön, joista saimme positiivista palautetta työryhmän jäseniltä. Kokouksessa käsitelimme myös vielä siinä vaiheessa tekeillä olevien kuukausien sisältöä ja kaavailtujen kuvien soveltuvuutta. Lisäksi keskustelua käytiin kalenterin lopullisen painetun version formaatista – kuinka suuri se on kooltaan ja onko rahoituksen järjestäminen varmistettu.

Myöhemmin keväällä saimme luotua kontaktin paikallisen valokuvaajan Atacan Ergin kanssa. Hän on ammattitaitoinen valokuvaaja ja hänellä on kattava kuvakirjasto Kuopiossa. Pyysimme lupaa saada käyttää hänen ottamiaan valokuviaan, jotka olivat hyvin kalenteriimme soveltuvia. Ergin innostui ideasta ja antoi suostumuksensa käyttää valokuvia osana kalenteria.

Alkukesästä 2018 kuukausien teemat ja aiheet alkoivat olla valmiiksi ideoitu ja mietitty. Samoihin aikoihin aloimme työstämään opinnäytetyön raportointiosuutta aiempaa intensiivisemmin. Käytännössä raportointiosuuden tuottaminen alkoi alkuvuodesta 2018, mutta varsin verkkaiseen tahtiin. Saman vuoden heinäkuussa saimme valmiiksi kalenterin raakaversioon, joka lähetettiin monialaisen turvallisuustyöryhmän lausuttavaksi. Työryhmän jäsenet saivat kommentoida kalenterin sisältöä ja antaa parannusehdotuksia. Samaa aikaan kalenteriin vaadittava rahoitus varmistui ja kalentereita päätettiin painattaa alustavasti 5000 kappaletta.

Syksyllä 2018, kun kaikki tarpeelliset muutokset kalenterin sisältöön oli tehty, materiaali lähetettiin Kuopion kaupungin toimesta Granolle taittamista ja painatusta varten. Granolta tuli nähtäville kalenterista niin kutsuttu oikovedos, joka hyväksyttiin muuttamalla pienellä muutoksella. Tämän jälkeen kalenteria lähdettiin painattamaan ja projekti meidän osaltamme päättyi.

Viimeisessä osallistumassamme Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kokouksessa, juuri ennen opinnäytetyön kirjallisen työosuuden valmistumista 22.10.2018, esitimme työryhmälle valmiin turvallisuuskalenterin. Kokouksen alussa saimme nähtäväksi painetun kalenteriversion ensimmäistä kertaa, tosin sähköisessä muodossa kalenterin ulkomuoto oli meille jo hyvin tuttu. Kertasimme työryhmän kanssa lyhyesti kalenterin toteutusprojektia, minkä jälkeen keskustelimme, oliko lopputulos sellainen, kuin alun perin oli ajateltu. Turvallisuuskalenteri koettiin erittäin onnistuneen näköiseksi.

Opiskelijoina antamaamme työpanokseen oltiin yleisesti erittäin tyytyväisiä, ja pian kävi selväksi, että kalenteria ja sen jakamismahdollisuuksia halutaan laajentaa.

Turvallisuuskalenteria painatettiin 5000 kappaletta. Kuopiossa on asukkaita noin 120 000, joten kalenterin avulla ei voida painetussa muodossa tavoittaa kuin pieni osa kuntalaisista. Jotta kalenterin tehokkuus turvallisuusvalistuksen välineenä olisi parempi, tulisi sitä painattaa moninkertainen määrä tai saada se kustannustehokkaampaan sähköiseen muotoon, jotta tavoitavuus kattaisi useamman kuntalaisen. Työryhmän ehdotus olikin suorittaa jakamista sähköisessä muodossa eri keinoin.

Esimerkkinä sähköisestä jakelusta voidaan ottaa työryhmän diakoniajohtaja Seppo Marjanen, joka jakaa turvallisuuskalenterin toimintaohjesivua sähköisessä muodossa 300 henkilölle seurakuntatoimintaan onnettomuustapauksien yksinkertaiseksi toimintaohjeeksi. Kokouksessa päätettiin myös tehdä kalenterista uutisnostoja kaupungin nettisivuille ja Facebookiin joka kuukauden ensimmäinen tiistai, kaupungin turvallisuustiistaina. Kalenterin painettua versiota jaellaan kaupungin asiakaspalvelupisteissä, kansalaisten kohtaamispaikoissa ja turvallisuustyöryhmän jäsenten toimi- ja palvelupisteissä, kuten esimerkiksi Pelastusopistolla. Painetun version jakamista toteutetaan myös turvallisuusaiheisissa tapahtumissa, joissa on mukana työryhmän jäseniä.

Kuopion kaupunkiin kuuluvat kuntaliitosten jälkeen kunnat, kuten Vehmersalmi, Nilsiä ja Juankoski, joiden kuntien toimipisteisiin myöskin viedään kalentereita jaettavaksi. Kalenterin tulevat näkemään ja saamaan erilaisissa tapahtumissa ja kunnan palvelupisteissä ihmiset, jotka eivät ole Kuopion kaupungin kuntalaisia. Tästä ei ole haittaa, sillä turvallisuusviestinnällisen sanoman merkitys ei muutu, vaikka kohdeyleisö asuu muualla. Kalenterin ulkoasu ja sisältö on suunniteltu siten, että se on mahdollista laittaa seinälle tai sähköiseen jakeluun myös muualla Suomessa.

5.1 Kuukausittaisten turvallisuusteemojen valinnat

Turvallisuusteemat kaikille kahdelletoista kuukaudelle valitsimme toteuttamiemme haastattelujen sekä Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän jäsenten ideoiden perusteella. Haastattelimme Pohjois-Savon pelastuslaitokselta palotarkastaja Valtteri Korhosta, Kuopion pääpoliisiasemalta ylikomisario Harri-Pekka Pohjolaista sekä viestintäasiantuntija Arto Tynkkystä ja Liikenneturvasta Erkka Savolaista. Valitut turvallisuusteemat ovat edellä mainittujen toimijoiden ja henkilöiden näkemyksien mukaan ajankohtaisia aiheita, joista on hyödyllistä valistaa ja muistuttaa kuopiolaisia turvallisuuskalenterin välityksellä. Valitut turvallisuusteemat ovat pyritty kytkemään loogisesti vuodenaikaan, mikäli se on ollut tarpeen ja mahdollista kalenterin toteutuksen kannalta.

Tammikuu

Ensimmäisen kuukauden eli tammikuun turvallisuusteema on nettipetoksilta suojautuminen. Kyseinen turvallisuusteema sijoittuu Poliisin toimintakenttään. Netissä tapahtuvia huijauksia on monenlaisia, mutta valitsimme valistettavaksi teemaksi nettikaupankäynnin. Haastattelussa ylikomisario Harri-Pekka Pohjolainen näki nettihuijauksien yleistymisen huolestuttavana ilmiönä, jonka johdosta ihmisille olisi hyvä antaa ohjeita huijauksia vastaan suojautumisessa.

Nettipetokset ovat lisääntyneet voimakkaasti entisestään. Vuonna 2016 kirjattiin yhteensä 8 782 nettipetosta, kun vuotta aiemmin niitä oli yli kolme tuhatta kappaletta vähemmän, 5 574. Tilastojen kasvu liittyy esimerkiksi siihen, että luottokorttitietoja on ilmoitettu huijaussivustoille, joissa on esimerkiksi mainostettu eurolla saatavaa matkapuhelinta. Poliisin mukaan Suomessa tehdyt nettipetokset saadaan yleensä selvitettyä, mutta ulkomailla tapahtuneissa rikoksissa, joiden seuraukset kannetaan Suomessa, selvittäminen on vaikeampaa. (Poliisin vuosi 2016: Rikosten määrä pysytteli edellisen vuoden tasolla - nettipetokset jatkoivat kasvuaan 2017.)

Suomen poliisi on viime vuosina jakanut sosiaalisen median välityksellä tietoa nettihuijauksista. Esimerkiksi Instagram kuvien jakopalvelussa poliisi on julkaissut meemejä eli kuvankäsittelyohjelmalla tehtyjä kuvia aiheeseen liittyen. Kyseisten meemien sisältämiä ohjeistuksia on käytetty hyödyksi teemakuukauden sisällön suunnittelussa.

Helmikuu

Vuoden toiselle kuukaudelle valitsimme turvallisuusteemaksi kodin paloturvallisuuden. Näimme kalenterin suunnittelun alkuvaiheessa tärkeäksi, että paloturvallisuudesta tulee muistuttaa jo alkuvuodesta. Jos palovaroittimen paristojen vaihto sekä kuukausittainen varoittimien testaaminen ei ole ollut aikaisemmin tuttua, on niistä hyvä valistaa turvallisuuskalenterin alkupuolella. Kalenterin kuva on sävyttävä näkymä tulipalosta pelastajan silmin. Kalenterin kuvaan lisätyllä väitteellä “Sammutuspeitteellä voit pelastaa itsesi ja kotisi” korostetaan sammutuspeitteen käytön tärkeyttä.

Toinen suuri syy, miksi juuri helmikuu valikoitui paloturvallisuutta käsitteleväksi kuukaudeksi, on vuosittainen 112-päivä ja -kampanja, jota vietetään 11. päivä helmikuuta ja sen kuluvalle viikolla. Tuona päivänä esimerkiksi palovaroittimen paristot tulisi vaihtaa, sillä päivämäärä on helppo muistaa 112-hätänumerosta. 112-päivä -kampanja on monen eri turvallisuustoimijan yhteinen kampanja arjen turvallisuuden parantamiseksi ja se kestää koko viikon. Kampanjan avulla halutaan myös kiinnittää suomalaisten huomio tapaturmien ja vahinkojen ennaltaehkäisyyn kotona, töissä ja vapaa-ajalla, johon myös turvallisuuskalenterilla pyrimme. (112-päivä 2018).

Maaliskuu

Maaliskuun turvallisuusteema on valepoliiseista varoittaminen. Valepoliisirikoksista on syntynyt vakava ongelma Suomessa. Poliisiksi tekeytyneet rikolliset kalastelevat erityisesti ikäihmisten maksu- ja verkkopankkitunnuksia. Huijaukset tapahtuvat yleensä puhelimitse, jolloin ihmisiä erehdytetään petollisesti. Puhelimessa voidaan kertoa erilaisista tekaistuisista rikosuhkista, joiden takia pankkitilillä olevat rahavarat olisivat vaarassa. Tästä syystä valepoliisit vaativat saada nopeasti haltuunsa verkkopankkitunnukset sekä tunnusluvut, jotta keksitty rikosuhka saadaan ennalta estettyä. Tämänkaltaisissa rikoksissa poliisiksi tekeytyvät käyttävät hyväkseen suomalaisten luottamusta poliisia kohtaan. (Huijauksen monet muodot 2018.)

Rikosilmiö on koko ajan muuttuva ja kehittyvä. Monenlaisia huijauksia poliisin, pankkien ja muiden luottamusta herättävien tahojen nimissä on vahvasti lisääntynyt. Soitetujen puhelujen lisäksi huijarit pyrkivät joissain tapauksissa pääsemään myös ihmisten

koteihin tarkastamaan näiden arvo-omaisuutta, käteistä rahaa ja aseita. Nämäkin rikokset pääsääntöisesti kohdistuvat ikäihmisiin. (Huijauksen monet muodot 2018.)

Kuopion poliisilaitoksen ylikomisario Harri-Pekka Pohjolainen halusi tämän teeman tulevan osaksi kalenteria. Kuopioon siinä missä muihinkin Suomen kaupunkeihin valepoliisihuijauksia on tullut ilmi runsaasti ja aiempia vuosia enemmän. Teemakuukauteen liitettiin mukaan ohjeistuksia, kuinka suojautua mahdollisia huijausyrityksiä vastaan ja miten toimia, mikäli tulee huijatuksi.

Huhtikuu

Huhtikuun aikoihin kevätaurinko alkaa lämmittää ja sulattaa jäitä. Jään vahvuus voi vaihdella paljon pienelläkin alueella. Virtaukset, kuluneen talven lämpötilat ja jään halkeamat vaikuttavat jään paksuuteen ja kantavuuteen. Tämän vuoksi ei tule tuudittautua ajatukseen, että jää kantaa kaikkialla, jos suorittaa kairalla jään paksuuden mittauksen yhdestä paikasta. 10 senttimetrin paksuinen teräsjää riittää kantamaan ihmisen, kun taas yleisesti kevätyjällä esiintyvien kohva- ja puikkojään läpi voi tippua yllättäen, vaikka jäätä olisi puoli metriä. Jäällä liikkujille yllättäviä vaaranpaikkoja ovat veden nopeat virtauspaikat, kuten siltojen läheisyys, niemien kärjet, jokien suut ja kapeikot, sekä tehtaisten viemäriputket. (Järki jäällä 2018.)

Vuonna 2018 keväällä pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilaston mukaan hätäkeskus ei välittänyt Kuopion alueella yhtään ihmisen jäistä pelastamistehtävää, jossa ihminen olisi pudonnut jään läpi veteen. Tästä voi päätellä Kuopiolaisten tuntevan oman alueensa vaaran paikat sekä ymmärtävän, mitä on turvallinen jäällä liikkuminen ja kuinka jäistä pudotessaan voi pelastautua. (PRONTO.)

Pelastuslaitokselle Pelastusopistolla tehdyn haastattelun perusteella huhtikuu ja heikot jäät nähtiin riskitekijäksi Kuopion alueella. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen palotarkastaja, nykyinen valmiuskoordinaattori, Valtteri Korhonen antamassaan haastattelussa mainitsi vaaranpaikoiksi Kallan-, Rönön- ja Saaristokaupungin sillat sekä Savon Sellun, nykyisen Powerflute Oy:n, viemäriin suun. Näissä paikoissa kulkee paljon ihmisiä, eikä jään kestävydestä virtausten tai muiden jään keston vaikuttavien tekijöiden vuoksi ole takuita. (Haastattelu 26.10.2017.)

Toukokuu

Liikenteessä hälytysajoneuvon nähdessään tai onnettomuuspaikalle tullessaan monet ihmiset eivät tiedä, kuinka toimia oikein tilanteen vaatimalla tavalla. Esimerkiksi ajoneuvon hätäjarrutus on yksi pahimmista virheistä, joita voi hälytysajoneuvon nähdessään tehdä. Onnettomuuspaikan ohitse ajaminen tai tilanteen vierestä valokuvaaminen eivät myöskään ole hyväksytyjä tekoja. Toukokuun teemakuukaudessa otimme käsitteeseen toiminnan onnettomuuspaikka kohdattaessa.

Tieliikennelain 267/1981 vuonna 2001 päivitetyn 6 § mukaan säädetyjä ääni- ja valomerkkejä antavalle hälytysajoneuvolle on annettava esteetön kulku. Tarvittaessa muun tienkäyttäjän on väistyttävä syrjään ja pysähdyttävä. Valteri Korhonen Pelastusopistolla tehdyssä haastattelussa mainitsi pelastuskujan. Pelastuskuja tarkoittaa tilannetta, jossa autot pysähtyvät tien sivuun jättäen keskialueen vapaaksi hälytysajoneuvoille. (Haastattelu 26.10.2017.)

Korhosen antaman haastattelun mukaan ihmisten tulisi huomioida hälytysajoneuvot (haastattelu 26.10.2017). Tieliikennelain 267/1981 57- ja 58 § mukaan jokaisella on velvollisuus pysähtyä ja avustaa liikenneonnettomuuteen joutunut hoitoon ja osallistuttava niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aiheutta. Jos onnettomuuspaikalla on hälytysajoneuvo, ihmisten pitäisi ymmärtää hidastaa vauhtiaan ja valmistautua pysähtymään. Vaaratilanteita tapahtuu liian usein, kun tienkäyttäjät kaivavat puhelimensa esiin kuvatakseen, ja jättävät hidastamatta riittävästi ohittaessaan onnettomuuspaikan, jossa pelastustoimet ovat käynnissä.

Kesäkuu

Lomakauden alku sijoittuu usein kesäkuulle, jolloin myös Kuopion asukkailla on enemmän aikaa ulkoiluun ja veneilyyn. Korhonen antamassaan haastattelussa 26.10.2017 painotti vahvasti kesäkauden turvallisen vesillä liikkumisen tärkeyttä. Tästä saimme ajatuksen valita kesäkuulle viisaan vesillä liikkumisen teeman.

Viisaasti Vesillä -kampanja pyrkii ehkäisemään hukkumiskuolemia. Lisäämällä ihmisten tietoutta turvallisesta vesillä liikkumisesta esimerkiksi Pelastu ja Pelasta -vesiturval-

lisuuskiertueella, jossa pidetään näytöksiä ympäri Suomea, saadaan parhaassa tapauksessa muutettua vedellä liikkumiseen liittyviä turvallisuusasenteita positiivisempaan suuntaan ja vältettyä hukkumisia. Tätä samaa tavoitetta turvallisuuskalenterimme kesäkuun teemalla pyritään saavuttamaan. (Viisaasti vesillä 2018.)

Elokuun loppuun mennessä Suomessa veteen hukkuneita oli jo 74. Näistä yhdeksän hukkumistapausta tapahtui kesäkuussa, joista kolme pelkästään juhannuksena. Heinäkuussa ihmisiä hukkui lähes päivittäin. (Viisaasti vesillä 2018.) Jos näiden hukkuneiden käsityksiin ja asenteisiin olisi voitu vaikuttaa ennen tapahtunutta, saattaisivat he yhä olla hengissä. Turvallisuuskalenterimme kesäkuun teeman avulla voimme osaltamme luoda positiivisempaa ja turvallisempaa asennetta vesillä liikkumista kohtaan ja parhaassa tapauksessa välttää onnettomuuden syntymisen.

Heinäkuu

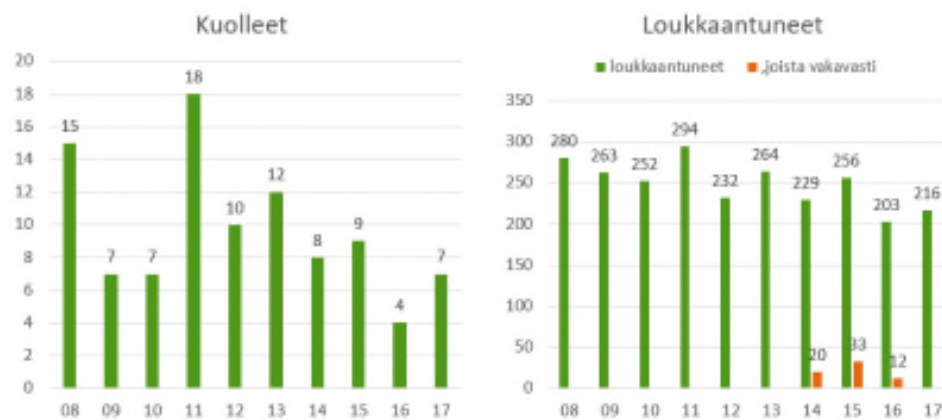
Heinäkuun valistettavaksi turvallisuusteemaksi valikoitui rattijuoppous, ja erityisesti esille tuodaan juopuneena ajoneuvon kuljettamisesta aiheutuvat vakavat seuraukset. Tilastotietojen perusteella Kuopiossa rattijuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrä on lisääntynyt. Vuonna 2017 poliisin tietoon tulleita rattijuopumuksia oli 335 ja törkeitä rattijuopumuksia 175. (Hyvinvointikertomus - kuopiolaisten hyvinvoinnin tila - vuosiraportti 2017). Tästä syystä aihe on nostettu esille, vaikkakin aihe on aina yhtä tärkeä, koska turvallisuusriskit ovat äärimmäisen korkeat rattijuopon ollessa liikenteessä.

Juopuneena liikennevahinkoon syylistynyt on itse taloudellisessa vastuussa aiheuttamastaan vahingosta. Kuljettaja voi myös menettää oikeutensa vakuutuksen korvauksiin. On muistettava, että myös matkustaja menettää vakuutusensa, mikäli kuljettaja puhalttaa yli törkeän rattijuopumuksen rajan. Keskeinen rattijuoppouden torjunta keino on kiinnijäämisriskin ylläpito, jota käytännössä toteuttaa poliisi puhallutuksin. Vuosittain puhallutuksissa jää poliisille kiinni noin 18 000 rattijuoppoa. Jotta rattijuopumuksia pysyttäisiin ennalta ehkäisemään, tärkeintä on pyrkiä vaikuttamaan yleiseen asenneilmapiiriin – varsinkin nuorten keskuudessa – esimerkiksi erilaisin kampanjoin. (Rattijuopumus 2018.)

Elokuu

Elokuussa osalla koulut alkavat sekä toisilla jatkuvat, mutta runsaasti uusia koululaisia lähtee ensimmäistä kertaa koulupolulle. Jalkakäytävillä liikkuu paljon koululaisia, jotka tulee ottaa huomioon erityisellä tarkkaavaisuudella. Elokuun valistettava turvallisuussteema on suojatieturvallisuus.

Suojatiellä kuolleet ja loukkaantuneet jalankulkijat

1

19.10.2018

Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva, 2017 ennakkotietoja

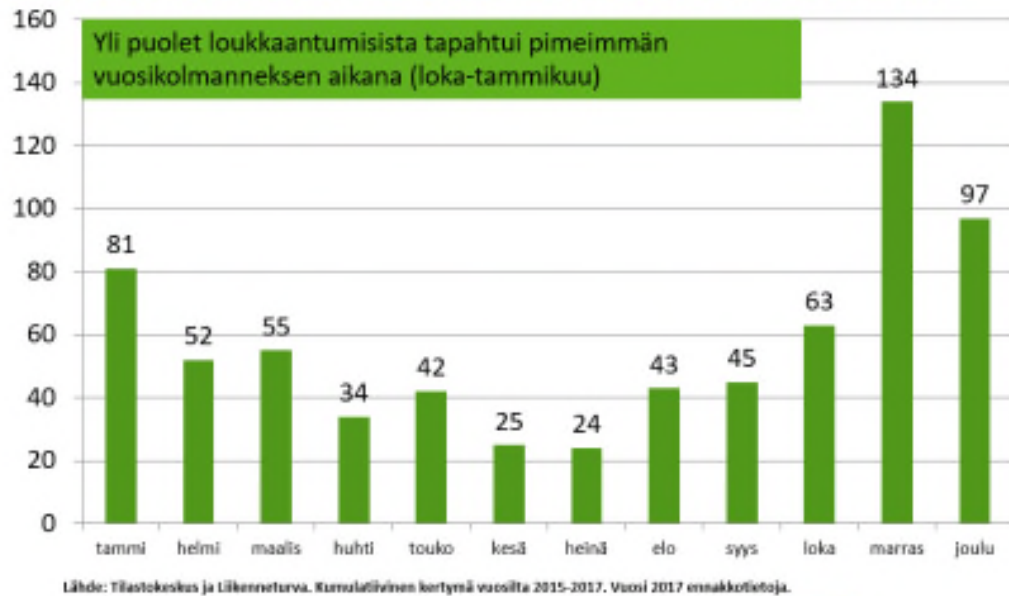

Kuva 6. Suojatiellä kuolleet ja loukkaantuneet jalankulkijat Suomessa vuosina 2008 - 2017 (Liikenneturva; Tilastokeskus ja Liikenneturva 2017 ennakkotietoja).

Vuoden 2017 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon maakunnassa sattui vuonna 2017 viisi jalankulkijan henkilövahinkoa suojatiellä, joista kolme tapahtui Kuopiossa (Koulutusohjaaja Erkka Savolainen, sähköpostiviesti 19.10.2018). Suhteutettuna koko maassa sattuneisiin loukkaantumisiin ja kuolemiin suojatiellä vuonna 2017 Kuopiossa sattuneiden onnettomuuksien lukema on hieman korkeampi kuin keskiarvo. Keskiarvo saadaan jakamalla loukkaantumiset ja kuolemantapaukset kaikilla Suomen kaupungeilla eli 107:llä. Keskiarvoksi muodostuu 2,08.

Huomion arvoista on, että pimeinä kuukausina eli lokakuusta tammikuuhun, sattuu huomattavasti enemmän onnettomuuksia suojaatiellä kuin muina kuukausina. Syy tähän on luonnollisesti pimeys, mutta heijastin näyttelee merkittävää roolia.

Suojaatiellä loukkaantuneet jalankulkijat kuukauden mukaan vuosina 2015-2017

Välitä, muista – ennakoi
LIKENNETURVA

Kuva 7. Pimeiden kuukausien aikana suojaatiellä loukkaantuneiden jalankulkijoiden määrä vuosina 2015 - 2017 (Liikenneturva; Tilastokeskus ja Liikenneturva 2017 ennakkotietoja).

Suomalaista suojaatiekulttuuria moititaan ajoittain huonoksi. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia on tutkittu tutkijalautakuntamenettelyllä, joten tietoa on olemassa kyseisistä onnettomuuksista. Yhdistäviä tekijöitä onnettomuuksissa on, mutta hyvin harvoin onnettomuudet ovat olleet identtisen samanlaisia, joten pelkästään huonolla suojaatiekulttuurilla niitä ei voida selittää. Syyt, jotka ovat johtaneet onnettomuuksien tapahtumiseen, ovat monenkirjavia. Tilannenopeudet, havainnointi, huomio jossain muualla kuin liikenteessä ja haasteelliset olosuhteet ovat tyypillisiä tekijöitä, jotka kasvattavat riskiä suojaatiellä tapahtuviin onnettomuuksiin. (Valtonen 2015.)

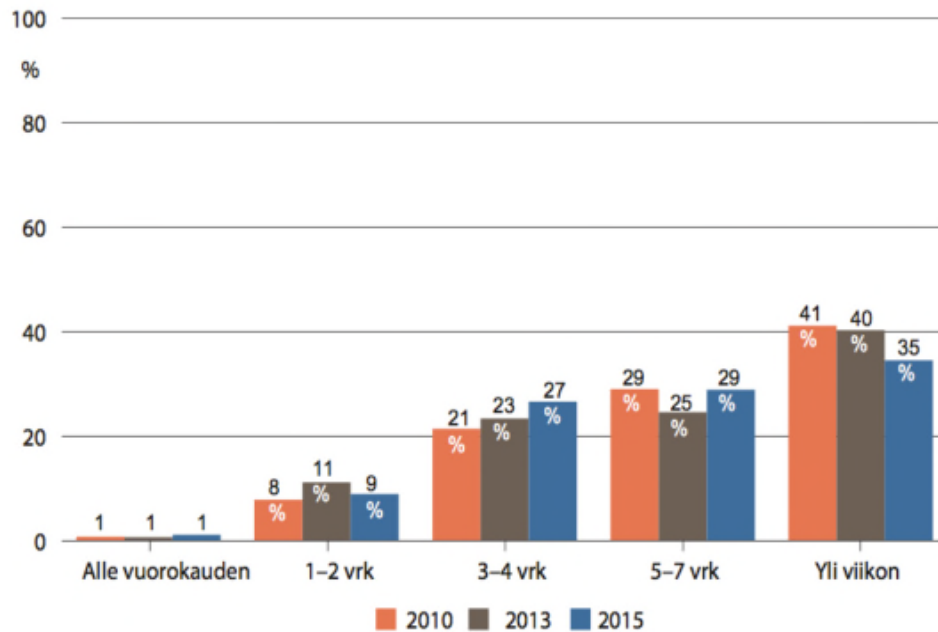
Autoilijoiden vastuu on suuri, varsinkin kun puhutaan pienten koululaisten koulumatkasta jalkakäytävillä ja suojaateilla. Lapset eivät ole sisäistäneet liikenteen periaatteita ja

siksi voivat toimia joissain tilanteissa varomattomasti tai arvaamattomasti. Autoilijoiden tulee huomioida lapset erityisen hyvin ja maltaa ajaa nopeusrajoitusten mukaan.

Syyskuu

Syksyn syysmyrskyt, ajoteille ja sähkölinjoille kaatuneet puut ja sähkökatkot työllistävät vuosittain monia eri toimijoita. Kansalaisille myrskyt näyttäytyvät liikenteen pysähtymisenä ja pitkinä autojonoina, kun tie on poikki ajotielle kaatuneen puun vuoksi tai kun valot ja muut sähkölaitteet sammuvat sähkölinjan tullessa maahan myrskyn voimasta. Aktiiviset kansalaiset, pelastuslaitos ja sähköyhtiöt reagoivat usein nopeasti tilanteeseen ja saavat tilanteen normalisoitua tunneissa. Mitä sitten kun tilanne ei palaa entiselleen päiväkausiin?

Monelle käsite kotivara on täysin tuntematon. Jotkut ovat kuulleet kotivarasta, mutta eivät ylläpidä sitä. Syyskuun teema käsittelee syysmyrskyjä ja siihen liittyen kotivaraa. Pohjois-Savon pelastuslaitokselta Valteri Korhonen haastattelussaan 26.10.2017 nosti esille kotivaran ja varautumisen yhdeksi tekijäksi, josta kansalaisten tulisi tietää paljon enemmän. Näin asiasta mainitaan Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön nettisivuilla: “Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi.” (Kotivara 2018.)

Kuva 8. Kuinka monta päivää taloutenne pärjäisi tällä hetkellä kotivaralla, mikäli kauppaan ei ole pääsyä vuosina 2010, 2013 ja 2015. (Kotivara 2018).

Kun syysmyrsky katkaisee sähköt talouksista useiksi päiviksi, alkaa kylmässä pidettävä ruoka pilaantua kotoa ja kaupoista, sähkökäyttöiset vesipumput eivät kuljeta vettä ja puhdasta vettä ei saa hanasta. Puhelimista loppuu virta, tieto ja tuoreimmat uutiset eivät ole enää käden ulottuvilla. Tällaiseen tilanteeseen tulee olla varautunut kotivaralla. Kotivaralla turvataan itselle ja perheelle ruoat ainakin viikoksi sekä säilytetään kannellisia astioita vedenjakelua varten. Lisäksi tulee olla muita välttämättömiä tarvikkeita kuten radio ja paristoja tiedotusten kuuntelua varten, lääkkeet, taskulamppuja ja käteistä rahaa. (Kotivara 2018.)

Lokakuu

Lokakuun turvallisuusteema on heijastimen käyttö. Liikenneturvan Erkka Savolaisen haastattelussa tämä teema nousi ensimmäiseksi esille miettiessämme liikenneturvan tehtäväkenttään liittyviä valistettavia aiheita. Savolaisen mukaan heijastimien käytöstä tulee nyt ja jatkossakin muistuttaa ihmisiä aktiivisesti. Heijastimella parannetaan merkittävästi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta liikenteessä. Pimeän aikana valaistuissakin taajamissa autoilijoiden voi olla haastavaa nähdä heijastimetonta kulkijaa, koska sade, puut ja varjot vaikeuttavat tiellä liikkujien näkemistä.

Tieliikennelain (729/2018) pykälän 13 mukaan, jalankulkijan on pimeän aikana tiellä liikkessaan yleensä käytettävä asianmukaista heijastinta. Kuitenkin heijastinta koskeva säännös on tarkoitettu suositusluontoiseksi, joten heijastimen käyttämättä jättämisestä ei rangaista. (Minilex 2018.) Liikenneturvan tilastotiedot (Liikenteen seurannat 2018) osoittavat, että jalankulkijoista 47 % käytti pimeän aikana heijastinta valaistuissa ympäristöissä vuonna 2017.

Heijastimien käyttö lapsien ja nuorten keskuudessa on vaihtelevaa. Erityisen valitettavaa on, että kouluissa on jouduttu kiusaamisen kohteeksi heijastimen käytöstä. Tähän huolestuttavaan ilmiöön viranomaiset ovat myös puuttuneet. Pelastuslaitos ja poliisi ovat esimerkiksi julkaisseet valokuvan pimeästä, jossa molempien viranomaisten henkilöstöä seisoo virka-asujen heijastimet loistaen, ja kuvatekstiksi on muotoiltu ”Näetkö kuvassa sankareita vai pelkureita?”. Kuvan pyrkimyksenä on muokata lasten suhtautumista heijastimiin ja ennen kaikkea lopettaa kiusaaminen. Yleisesti asenteiden muokkaus on yhtä tärkeää niin lasten, nuorten kuin aikuisten kohdalla.

Marraskuu

Vuoden toiseksi viimeisen kuukauden temaksi valikoituivat mielenterveyttä, päihkeitä, työttömyyttä ja syrjäytymistä käsittelevät aiheet. Kuopion monialaiseen turvallisuustyöryhmään kuuluu muiden alojen lisäksi päihde-, sosiaali-, -väkivalta ja terveystalvelujen ammattilaisia. Nämä kansalaisten turvallisuutta ja turvallisuudentunnetta läheisesti koskettavat aiheet oli syytä ottaa kalenterissa käsittelyyn. Aiheeseen liittyvän oikean sanoman välittämiseksi kuvalla, jota voi mielellään katsoa kuukauden ajan, oli vaikeaa löytää. Lopulta kalenteriin päätyi alkutalven seesteinen sumukuva polulta Kuopion satamasta otsikolla “Älä jää yksin elämäsi polulle”, jonka nähtiin välittävän kuukauden teeman pääsanoma hyvin.

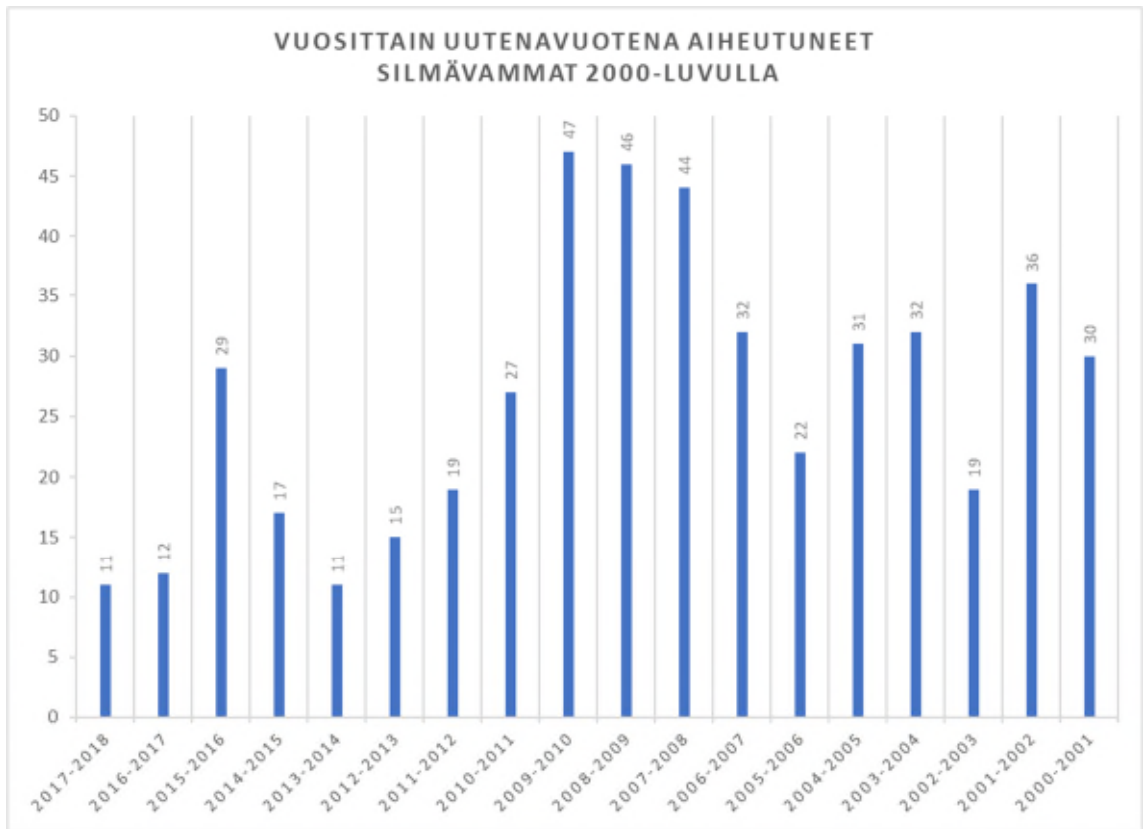
Suuren äkillisen kriisin kokenut, päihderiippuvaisen tai mielenterveytensä kanssa tasa-painottelevan ihmisen hoitaminen on usein pitkä prosessi, joka vie paljon aikaa. Kuopion kaupungista löytyy useita eri yksityisen ja julkisen puolen toimijoita, jotka tarjoavat palveluitaan näillä aloilla. Usein apua hakiessaan huono elämäntilanne on jo pitkällä ja tarvitaan useita säännöllisiä hoitokäyntejä pitkällä aikavälillä joko asiakkaan kotona tai palveluntarjoajan toimipisteellä.

Voidaan väittää, että jos päihteiden ja mielenterveytensä kanssa apua tarvitsevat tavoitettaisiin sairauden aikaisessa vaiheessa, hoidontarve jäisi pitkällä aikavälillä vähäisemmäksi ja ihmiset pääsisivät nopeammin takaisin kiinni tasapainoiseen työelämään. Suomessa päihteidenkäyttö ja mielenterveyshoito ovat kalliita toteuttaa. Vuositasolla tupakoinnin terveydenhoitokustannukset ovat 246 miljoonaa euroa ja alkoholi aiheuttaa 123–226 miljoonan euron terveydenhoitokustannukset vuosittain. Nämä menot voisivat vähentyä, jos sosioekonomisia terveysteroja saataisiin poistettua. (Alila ym. 2009, 63 - 64.) Kalenterin marraskuun teeman avulla näitä ongelmia pyritään tuomaan esiin helpommin lähestyttävimmiksi aiheiksi käsitellä, jotta avun hakeminen olisi helpompaa itselle tai läheiselle.

Joulukuu

Joulukuun valistettava turvallisuusteema on kaksiosainen: joulunaikana kynttilöiden polttaminen turvallisesti ja uutenavuotena suojalasiens käyttö raketteja ammuttaessa. Vuosittain Suomessa syttyy useita rakennuspaloja kynttilöistä, ja raketin aiheuttamilta silmävammoilta ei koskaan vältytä uutenavuotena. Molemmat aiheet ovat vahvasti esillä mediassa aina vuoden lopulla, mutta tästä huolimatta kyseisiä onnettomuuksia tapahtuu. Tämä osoittaa sen, että turvallisuustiedottamisen ja -valistuksen tulee olla aktiivista ja mahdollisimman näkyvää.

Vuodenvaihteen 2017 - 2018 ilotulitteiden ampumisesta aiheutui 11 sairaalahoitoa vaatinutta silmävammaa. Kaikista sairaalassa hoidetuista, vain yhdellä oli ollut käytössä suojalasit, joka osoittaa suojalasiens tärkeyden, vaikkei ne täysin pois suljakaan vahingon mahdollisuutta. Vammautuneista kuusi olivat olleet ilotulituksen katsojia, joille suojalasiens käyttö ei ole pakollista, mutta ehdottomasti suositeltavaa. Vammojen laadut olivat suurimmaksi osakseen lieviä, mutta myös yksi vaikea silmävamma aiheutui. (Ilotulitteista 11 silmävammaa, pienet lapset säästyivät 2018.)

Kuva 9. Tilastojen lähde: Suomen Silmälääkäriyhdistys

5.2 Lisäsivut kalenterin lopussa

Kalenterin loppuun on lisätty liikenneturvan ja pelastuslaitoksen vapaa sana -osiot. Osioissa liikenneturva ja pelastuslaitos tuovat esille kalenterin varsinaisten turvallisuustee-
mojen ulkopuolelle jääneitä asioita ja esittävät yhteystietonsa, jotta heihin voi olla yhteydessä, mikäli sellainen tarve syntyy. Sisällöt kyseisiin osioihin on suunniteltu yhteistyössä kummankin toimijan kanssa.

Kalenterin viimeiseltä sivulta löytyy toimintaohjeita. Toimintaohjeet ovat yksinkertaisia ja pelkistettyjä, jotka kattavat yleisimmät onnettomuus-, vaara- ja tapaturmatilanteet. Toimintaohjeet ovat liitetty kalenteriin sen takia, että niitä voitaisiin hyödyntää tositi-
lanteessa esimerkiksi muistin tueksi elvytykseen.

5.3 Kalenteriin lisätyt turvallisuusaiheiset päivämäärät

Kalenteriin on lisätty turvallisuusaiheisia päivämääriä vuodelle 2019. Kalenterista löytyy vuosittain toistuvia valtakunnallisia turvallisuuspäivämääriä sekä paikallisia Kuopiossa järjestettäviä tapahtumia, jotka liittyvät turvallisuuteen.

11.2	112-Päivä
1.3	Syrjinnän vastainen päivä
25.4	NouHätä! -loppukilpailu Pelastusopistolla
31.5	Tupakaton päivä
9.6	Pelastusliivipäivä
10.9	Itsemurhien ehkäisy päivä
13.9	Tapaturmapäivä, perjantai 13.
1.10	Heijastinpäivä
10.10	Maailman mielenterveyspäivä
23.10	Päivä paloasemalla
1.12	Palovaroitinpäivä
11.12	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin järjestämä potilasturvallisuuspäivä KYS:llä
13.12	Tapaturmapäivä, perjantai 13.

6 TURVALLISUUSKALENTERI TULEVAISUUDESSA

Syksyllä 2017 ensimmäisessä kokouksessa Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kanssa nousi esille kysymyksiä kalenterin tulevaisuudesta. Esitelmämme toteuttaa opinnäytetyönä turvallisuuskalenteri Kuopion kaupungille sai kannatusta työryhmälle pitämämme esityksen aikana. Yllätyimme turvallisuuskalenteri-idean toimivuudesta ja sen saamasta kannatuksesta. Tiesimme kalenterista tulevan hyötykäyttöön tarpeellinen työkalu turvallisuusviestinnässä kansalaisille. Kokouksessa käydystä keskustelusta nousi esiin paljon hyviä ehdotuksia kalenterin toteuttamiseksi ja myös ehdotus jatkaa kalenterin toteutusta tulevaisuudessa.

Saimme käytännön ohjeita ja ehdotuksia työryhmän jäseniltä pidetyissä kokouksissa ja sähköpostitse, kuten minkä kokoinen kalenterista tulee ja miten sitä aiotaan jakaa ihmisille. Kalenterin jakamisesta nousi esille ehdotus toteuttaa kalenteri myös virtuaaliturvallisuuskalenterina. Tämän totesimme kuitenkin pian olevan haasteellista toteuttaa osaamisellamme. Rajasimme pois ehdotuksen, että toteuttaisimme sekä seinäkalenterin että virtuaalisen kalenterin samaan aikaan tämän opinnäytetyön tuotoksena. Emme kuitenkaan torjuneet ajatusta, etteikö seinä- ja virtuaaliversio kalenterista voisi olla esimerkiksi ensi vuoden toteutusmalli. Työryhmän ensimmäisten kokouksien aikana emme tulleet päätökseen siitä, aiotaanko kalenteria jatkaa enää tulevaisuudessa tai toteutetaanko sitä virtuaalimuodossa, mutta kumpaakaan ehdotusta ei myöskään torjuttu.

Toteutus- ja jakamismalleista esille syksyn 2017 kokouksessa nousi Google-kalenterin tapainen sähköinen versio kalenterista, jonka voisi ottaa käyttöön esimerkiksi kaikissa Kuopion perusopetusta tarjoavissa kouluissa jo valmiiden opetuskalentereiden tueksi. Koulujen käyttämät kalenterit, joista oppilaat ja opettajat pystyvät seuraamaan koulujen tapahtumia, koepäiviä ja kotitehtäviä, tulisi näkyviin myös kuukauden turvallisuusteema, teemaan liittyvät vinkit ja turvallisuustapahtumat sekä teemapäivät alueella. Virtuaalinen kalenteri olisi sama kalenteri, kuin kotona, tai työpaikalla seinällä, mutta se löytyy helposti myös tietokoneelta ja mobiililaitteelta.

Turvallisuuskalenterin tulevaisuus vuoden 2019 jälkeen sai kokouksessa paljon kannatusta ilman vastakommentteja. Budjetointia ja jakelua vuosille 2019 - 2020 alettiin alustavasti pohtia. Jatkossa on halukkuutta toteuttaa kalenterista mobiiliversio. Mobiiliversiossa olisi nykyiseen malliin turvallisuusteema-aiheiset kuukaudet, mutta monialaisen

turvallisuustyöryhmän jäsenet olisivat enemmän mukana oman kuukauden tuottajana omalta alaltaan. Kuukausista pääsisi helposti ja nopeasti toimijan nettisivuille ja esitelyvideoihin, joista saa lisätietoa toimijan tarjoamista palveluista.

Laaja verkkojakelumalli olisi jo tuttu nykyisen kalenterin toteutuksesta vuodelta 2019. Jakelu ja kalenterin vaikuttavuus tarkentuvat vuoden 2019 aikana ja loppuvuodesta projektimalli olisi valmis seuraavan kalenterin tekoa varten. Mahdollisuuksien mukaan pyrittäisiin toteuttamaan kalenteri opiskelijatyönä ja tarjoamaan Pelastusopiston opiskelijoille tai esimerkiksi media-alan opiskelijoille mahdollisuus koostaa samantyyppinen kalenteri uusien ehdotusten pohjalta. Kalenterin tulevaisuus on virtuaalimaailmassa ja Kuopion kaupungin monialaisen turvallisuustyöryhmän päätettävissä.

7 POHDINTA

7.1 Tuotoksen arviointi

Opinnäytetyömme konkreettisena tavoitteena oli tuottaa sisällöllisesti ja visuaalisesti asiallinen, näyttävä, ammattitaitoinen ja ihmisiä kiinnostava kalenteri. Pitkän tähtäimen tavoitteena kalenterilla on vähentää esille nostettujen tapaturmien ja onnettomuuksien tapahtumista tulevaisuudessa. Pitkän tähtäimen tavoitteen toteumista ei voida vielä tietää pitkään aikaan - jos ikinä - koska kalenterin vaikuttavuuden mittaaminen voi olla haastavaa.

Mielestämme saavutimme asetetun tavoitteemme kalenterin sisällön ja ulkoasun suhteen. Kuopion kaupunki ja monialainen turvallisuustyöryhmä jäsenineen olivat hyvin tyytyväisiä työn lopputulokseen. Myös ihmisiltä saatu positiivinen palaute kalenterista vahvistaa onnistumisen tunnetta. Ihmisten kiinnostus kalenteria kohtaan on tietysti vielä tässä vaiheessa hämärän peitossa, mutta odotukset ovat korkealla, että ihmiset ottaisivat kalentereita käyttöön ja omaksuisivat turvallisuusvalistusta niiden välityksellä. Yksi kirjoitusvirhe ja vanhentunut puhelinnumero pääsi lipsahtamaan painettuun kalenteriin tarkastuksista huolimatta.

Matkan varrella haasteeksi osoittautui joidenkin yhteistyötahojen resurssien riittävyys tämän projektin parissa, koska he tekivät minkä pystyivät ja ehtivät muiden töidensä ohella. Asioiden eteenpäin vieminen vaati aktiivista otetta meiltä opinnäytetyön tekijöiltä, jotta kalenterin sisältö saatiin määräajassa tuotettua. Välillä projektin edetessä meillä oli myös huoli siitä, onnistuuko työryhmä järjestämään rahoituksen kalenterin taittamiseen ja painatukseen, jotta tekemämme suunnittelu- ja ideointityö saisi arvonsa lopputuloksen eli oikeasti hyödynnettävän turvallisuusviestintä menetelmän.

Haasteellista oli saada kalenteriin tarpeeksi hyvälaatuisia ja näyttäviä valokuvia, jotka ovat loogisesti linkitettävissä käsiteltävään kuukauden turvallisuusteemaan. Pyrkimyksemme oli hyödyntää jo valmiiksi otettuja valokuvia, koska emme omista korkealaatuisia kuvauskalustoa, puhumattakaan valokuvaustaitoja. Kuitenkaan pelkkä hyvälaatuinen valokuva ei riitä, vaan valokuvan pitää olla jollain tavalla pysäyttävä taikka näyttävä, jotta katselija ensinnäkin kiinnittäisi huomionsa siihen, mutta myös omaksuisi välitettävän turvallisuusaiheisen sanoman. Olemme tyytyväisiä valittuihin valokuviiin,

mutta esimerkiksi tammikuun nettikaupankäynti aiheeseen oli vaikea keksiä taikka löytää sopivaa valokuvaa, joka olisi voinut olla kuvaavampi.

Kalenteri lopputuotoksenaan on ollut varsin onnistunut. Kuopion monialaisen työryhmä on nähnyt kalenterin näkyvänä turvallisuusviestinnän työvälineenä tehokkaaksi ja onnistuneeksi vaihtoehdoksi monille muille turvallisuusviestinnän keinoille. Kaupungin halu jatkaa kalenterin toteuttamista tulevaisuudessa viestii sen käyttökelpoisuudesta jonyt ja sen uskotaan leviävän turvallisuusviestinnän välineenä myös muihin kuntiin.

7.2 Oma oppiminen

Opinnäytetyöprojektimme kesti lähes puolitoista vuotta ja oli äärimmäisen opettavainen kokemus. Tällaisen työn tekeminen monen eri turvallisuusviranomaisen ja -järjestön kanssa yhteistyössä oli mielenkiintoista sekä haasteellista. Koemme, että kartutimme projektin tiimoilta paljon työelämään tarpeellisia taitoja, muiden muassa kokoustamista, kompromissien tekemistä, aikatauluttamista ja tiimityöskentelyä.

Ajoittain matkan varrella iski epätoivo projektin etenemisen hitaudesta, mutta kun aloimme ymmärtämään projektin vaativan välttämättömästi oman aikansa, rullasivat asiat omalla painollaan eteenpäin. Haastateltavia tahoja ja henkilöitä oli paljon. Ideoita tuli sähköpostin välityksellä runsaasti, minkä johdosta kalenterin sisällön tuottaminenkin oli vaivalloista ja hidasta. Ideoiden määrän takia, oppiminen kompromissien tekemiseen oli välttämätöntä, jotta turvallisuusteemat saatiin ylipäänsä yhteisymmärryksessä valituksi. Paljon tärkeitä teemoja ja aiheita luonnollisesti jouduttiin jättämään 12 valitun teeman ulkopuolelle.

Työn aikana oli hienoa huomata, kuinka prosessi hitaudestaan huolimatta eteni koko ajan eteenpäin. Sähköpostiviesteistä saatuja ehdotuksia tuli paljon, ja niistä oli hyvä tehdä valintoja kalenterin koostamista ajatellen. Emme joutuneet tilanteeseen, jossa millenkään kuukaudelle ei olisi mitään ideaa, vaan päinvastoin ideoita oli paljon. Vaikkakin ideoita kalenterin toteuttamiseen, kuukausien turvallisuusvinkkeihin ja teemoihin tuli runsaasti, sopivien valokuvien hankkiminen jokaiselle kuukaudelle oli haastavaa. Joudimme opettelemaan tarkastamaan jokaisen sopivan näköisen kuvan tarkkuuden eli resoluution riittävyuden. Soitimme puheluita uusille tuttavuuksille, selvitimme kuvien tekijänoikeuksia ja lähetimme sähköpostiviestejä saadaksemme sopivia kuvia kalenteriin.

Opinnäytetyön tekeminen opetti paljon ajankäytön hallintaa. Vaikka projektimme kesti lähes puolitoista vuotta ja aikaa tuottaa työn eri vaiheita oli runsaasti, työtahti kiihtyi jokaista asetettua määräaikaa kohden. Projektissa oli paljon erilaisia tavoitteita, jotka olivat hyviä tahdittamaan työn eri vaiheita. Esimerkiksi tavoitteena saada monialaisen turvallisuustyöryhmän toiseen osallistumaamme kokoukseen muutama valmis luonnoskuukausi ja pitää työn etenemisestä esitelmä työryhmälle, oli työn tekemiselle motivoiva tapahtuma. Vastaavanlaisia asetettuja etappeja oli runsaasti työn aikana, ne helpottivat hahmottamaan työhön käytettävää aikaa sekä työn etenemistä.

Lopullisen opinnäytetyön saaminen valmiiksi siihen muotoon kuin sen halusimme vaati aikaa. Työn aikana meidän oli mahdollista muokata ja parannella kalenteria sekä kirjallista raportointiosiota aina kun ehdimme. Opimme opinnäytetyöprojektin aikana turvallisuusviestintää voitavan toteuttaa usealla eri tavalla. Meidän tapamme, jolla turvallisuusviestinnän sanoma on jatkuvaa, tavoittaa ihmisen työpaikaltaan, sosiaalisesta mediasta ja jopa kotoaan omalta seinältään, on hieno askel turvallisuuskulttuurin viemiseksi eteenpäin.

LÄHTEET

Alila, A., Myhrman, R. ja Siljander E. 2009. *Skenaarioita sosiaalimenoista - terveyden edistämisen vaikutukset ja analyysimallin esittely*. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Autere, M., Joutsu, L., Peltokangas M., Rantala, P., Tervo, V-P. ja Turunen, O. 2003. *Pelastuslaitoksen valistustyön suunnittelu*. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Huijauksen monet muodot 2018. www-dokumentti. <https://www.poliisi.fi/rikkokset/huijaukset>. 17.10.2018.

Hyvinvointikertomus - kuopiolaisten hyvinvoinnin tila - vuosiraportti 2017. PDF-dokumentti. <https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7936942/Kuopion+hyvinvointikertomus+2017+kh+032018.pdf/6743fa66-6970-4ff2-ad81-86857b44af80>. 24.9.2018.

Ilotulitteista 11 silmävammaa, pienet lapset säästyivät 2018. www-dokumentti. https://tukes.fi/artikkeli/-/asset_publisher/ilotulitteista-11-silmavammaa-pienet-lapset-saastyiv-1. 12.10.2018.

Järki jäällä 2018. *Järki jäällä -opas*. Suomen Uimaopetus ja Hengenpelastusliitto ry. Helsinki.

Kotivara 2018. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö. www-dokumentti. <http://www.spek.fi/Suomeksi/Turvatietaa/Onnettomuudet-ja-hairiotilanteet/Kotivara>. 21.10.2018.

Kuntalaki 410/2015.

Kuntien turvallisuussuunnittelu 2017. www-dokumentti. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/yhdyskunnat-ja-ymparisto/tekniikka/yhdyskunnat-ja-ymparisto/turvallisuus/kuntien-turvallisuussuunnittelu>. 17.10.2018.

Kuopio-esittely 2018. www-dokumentti. <https://www.kuopio.fi/kuopio-esittely>. 4.5.2018.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin kehitys vuosina 2013-2016. PDF-dokumentti.

<https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7666303/Kuopion+hyvinvointikertomus+2016%2C+kh+3.4.2017/565ddfce-fe31-42a9-b415-0ea4d2b857ef>. 19.9.2018.

Kuopio 2018. PDF-dokumentti.

https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7426445/Kuopio_2017.pdf/f9e145b8a4bb-472c-8632-1fa8b47a2ebe. 4.5.2018.

Liikenteen seurannat 2018. www-dokumentti. <https://www.liikenneturva.fi/fi/tutkitua/liikenteen-seurannat>. 14.10.2018.

Minilex 2018. www-dokumentti. <https://www.minilex.fi/a/onko-heijastimienk%C3%A4ytt%C3%B6-pakollista>. 14.10.2018.

Palvelutasopäätös 2015. Pohjois-Savon pelastustoimi - palvelutasopäätös 2016 - 2019.

Pelastuslaki 379/2011.

Pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategia 2012. www-dokumentti. <http://www.pelastustoimi.fi/tietopankki/julkaisut/turvallisuusviestinnan-strategia>. 28.10.2018.

Poliisilaki 872/2011.

Poliisi laittoi Suomen 10 suurinta kaupunkia turvallisuusjärjestykseen 2017. www-dokumentti. <https://yle.fi/uutiset/3-9320566>. 19.9.2018.

Poliisin vuosikertomus 2016. PDF-dokumentti. https://www.poliisi.fi/instance/data/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/60423_Poliisi_vuosik_2016_low.pdf?9ae4fe8365b1d488. 19.9.2018.

Poliisin vuosi 2016: Rikosten määrä pysytteli edellisen vuoden tasolla - nettipetokset jatkoivat kasvuaan. www-dokumentti.

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/poliisin_vuosi_2016_rikosten_maara_pysytteli_edellisen_vuoden_tasolla_-_nettivetokset_jatkoivat_kasvuun_56212. 4.6.2018.

PRONTO. Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto.

Rattijuopumus 2018. www-dokumentti. <https://www.liikenneturva.fi/fi/liikenteessa/rattijuopumus>. 24.9.2018.

Robert Howe Fire Safety Calendar 2018. www-dokumentti. <https://firesafety.vermont.gov/Pubed/calendar>. 17.10.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna. 2006. Verkojulkaisu. KvaliMOTV Menetelmäopetuksen tietovaranto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus>. 3.1.2018.

Sisäministeriö 2016. *Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi – Pelastustoimen strategia vuoteen 2025*. Helsinki: Valtioneuvoston tukiyksikkö / Tietotuki- ja julkaisuyksikkö/Anitta Türkkan

Tieliikennelaki 267/1981.

Turvallinen arki 2017. Hyvä elämä - Turvallinen arki. Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta. Helsinki. Sisäministeriö.

Turvallisuusteko-palkinto 2018. www-dokumentti. <https://www.kuopio.fi/turvallisuusteko-palkinto>. 23.8.2018.

Turvallisuusviestintäsuunnitelma 2016. Pohjois-Savon pelastuslaitos. Riskienhallinta.

Viisaasti vesillä 2018. www-dokumentti. <http://www.viisaastivesilla.fi/etusivu/ajankohtaista>. Viitattu 21.10.2018

Waitinen, Matti. 2017. *Pelastustoimen turvallisuusviestinnän käsikirja*. Helsinki: Suomen Palopäällystöliitto.

112-päivä 2018. www-dokumentti. <https://112paiva.info/>. 16.10.2018

LIITE

Liite 1 Kuopion turvallisuuskalenteri 2019

KUOPION TURVALLISUUS- KALENTERI

2019 KUOPIO

LIIAN HYVÄÄ OLLAKSEEN TOTTA? YLEENSÄ SE EI OLE. PIDÄ MALTTI JA JÄRKI PÄÄSSÄ NETTIKAUPANKÄYNNISSÄ.

Käy turvallisesti kauppaa netissä:

- Hätiköivä myyjä saattaa olla huijari.
- Vaikka myytävästä tuotteesta olisi kuva, tuotetta ei välttämättä ole olemassa.
- Käytä postiennakkoa ja sovi myyjän kanssa tarkastusoikeudesta, jolloin voit tarkistaa tavaran ennen maksua.
- Tee isot kaupat aina kasvotusten!
- Jos tulet huijatuksi, kannattaa aina asiasta ilmoittaa poliisille, vaikka menettäisit vain pienen summan rahaa.

Tammikuu 2019 Januari

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
1		1 * Uudenvuodenp. Nyårsdagen	2 Aapeli Gerhard, Gert, Jerry	3 Elmeri, Elmo Elmer, Helmer	4 Tiitus, Ruut Rut	5 Lea, Leea Lea	6 Harri Harry, Harriet * Loppiainen Trettondagen ●
2	7 Aku, Aukusti August, Augusta	8 Titta, Hilppa Gunnar	9 Veikko, Veli, Veikka Bror	10 Nyyrikki Sigurd	11 Kari, Karri Osvald	12 Toini Eivor	13 Nuutti Knut
3	14 Saku, Sakari, Sasu Zacharias ●	15 Solja Doris	16 Ilmari, Ilmo Gudmund	17 Toni, Anton, Antto Anton, Antonia	18 Laura Laura	19 Henri, Henna, Heikki Henrik, Henrika	20 Sebastian Sebastian, Fabian
4	21 Oona, Netta, Aune Agnes, Agneta ○	22 Visa Fridolf, Elof	23 Enni, Enna, Eini Ingegerd	24 Senja Jarl	25 Pauli, Paavo, Paulus Paul	26 Joonatan Jonatan	27 Viljo Folke ● Vainojen uhrien m.p. Minnesd. för förint. offer
5	28 Kalle, Kaarlo, Kaarle Karl, Carola	29 Valtteri Valter	30 Irja Gunnel, Gunilla	31 Alli Alfhild		Joulukuu/December V M T K/O T P/F L S 48 5 1 2 49 3 4 5 6 7 8 9 50 10 11 12 13 14 15 16 51 17 18 19 20 21 22 23 52 24 25 26 27 28 29 30 1 31	Helmikuu/Februari V M T K/O T P/F L S 5 1 2 3 6 4 5 6 7 8 9 10 7 11 12 13 14 15 16 17 8 18 19 20 21 22 23 24 9 25 26 27 28

Helmikuu 2019 Februari

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
5	Tammikuu/Januari V M T K/O T P/F L S 1 1 2 3 4 5 6 2 7 8 9 10 11 12 13 3 14 15 16 17 18 19 20 4 21 22 23 24 25 26 27 5 28 29 30 31	Maaliskuu/Mars V M T K/O T P/F L S 9 1 2 3 10 4 5 6 7 8 9 10 11 11 12 13 14 15 16 17 12 18 19 20 21 22 23 24 13 25 26 27 28 29 30 31			1 Riitta Berit	2 Jemina, Lumi, Aamu Disa	3 Hugo, Valo Hugo ★ Kynttilänpäivä Kyndelsmässodagen
6	4 Ronja, Armi My, Ronja ●	5 Asser Sture 🇫🇮 J.L. Runebergin p. Runebergsdagen	6 Tiia, Terhi, Teija Dorotea Saamel. kansallisp. Samiska nationald.	7 Riku, Rikhard Rikard, Dick	8 Laina Rigmor, Lillemor	9 Raija, Raisa Bodil	10 Elina, Ella, Ellen Elin, Ellen
7	11 Iisa, Isabella Isabella 112-PÄIVÄ	12 Elma Elma	13 Sulo Algot ●	14 Tino, Voitto, Valentin Valentin Ystävänpäivä Alla hjärtans dag	15 Sipi Sigfrid	16 Kai Kaj	17 Väinö, Rita, Karita Carita, Rita
8	18 Kaino Tyra	19 Eija Fritjof ○	20 Heli, Heljä, Helinä Ragnborg	21 Keijo Alf, Alva	22 Tuuli, Tuulia, Hilda Hildur, Hilda	23 Aslak Bjarne	24 Matti, Matias Mattias
9	25 Tuija, Tuire, Vanessa Jessica, Vanessa	26 Nestori Ingvar ●	27 Torsti Torsten	28 Onni, Sisu Rune, Runa 🇫🇮 Kalevalan päivä Kalevaladagen			

EI OLE KOIRAA KARVOIHIN KATSOMINEN, MUTTA POLIISIN PYSTYT TUNNISTAMAAN.

- Poliisin tunnistaa usein virkapuvusta, mutta poliisi voi liikkua myös siviilivaatteissa. Poliisin tunnistaa tällöin virkamerkistä.
- Poliisi ei koskaan kysele verkkopankin tai maksukortin tunnuksia puhelimitse. Soittajalta voi kysyä nimeä ja poliisilaitosta. Puhelun päätyttyä yritä tavoittaa tämän nimistä henkilöä poliisin puhelinvaihteen kautta.
- Jos epäilet tullessi huijatuksi tai sinua on yritetty huijata esiintymällä poliisina, soita heti hätänumeroon 112.

Maaliskuu 2019 Mars

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
9	Helmikuu/Februari V M T K/O T P/F L S 5 1 2 3 6 4 5 6 7 8 9 10 7 11 12 13 14 15 16 17 8 18 19 20 21 22 23 24 9 25 26 27 28	Huhtikuu/April V M T K/O T P/F L S 14 1 2 3 4 5 6 7 15 8 9 10 11 12 13 14 16 15 16 17 18 19 20 21 17 22 23 24 25 26 27 28 18 29 30			1 Alpo Albin SYRJINNÄN VASTAINEN PÄIVÄ	2 Virve, Fanni, Virva Fanny	3 Kauko Torbjörn * Laskiaissunnuntai Fastlagssöndagen
10	4 Ari, Arsi Adrian, Atle	5 Leila, Laila Laila, Leila Laskiaistiistai Fastlagstisdagen	6 Tarmo Rudolf, Rolf •	7 Tarja, Taru, Taika Gudrun	8 Vilppu Filip, Filippa Naistenpäivä Kvinnodagen	9 Auvo Edvin, Alvin	10 Aurora, Aura Aurora
11	11 Kalervo Torgny, Torkel	12 Reijo, Reko Gregorius	13 Erno, Tarvo Ernst	14 Matilda, Mette, Tilda Matilda ◐	15 Risto Kristoffer	16 Ilkka Herbert	17 Kerttu Gertrud, Trude
12	18 Eetu, Edvard Edvard, Eddie	19 Juuso, Josefiina, Joose Josef, Josefina 🇫🇮 Minna Canthin p. Minna Canth-dagen	20 Aki, Kim, Joakim Joakim, Kim Kevätpäiväntausaus Vårdagjämningen	21 Pentti Bengt, Benita ○	22 Vihtori Viktor, Viktoria	23 Akseli Axel	24 Kaapo, Gabriel Gabriel, Gabriella * Marian ilmestysp. Marie bebådelsedag
13	25 Aija, Aava Gunvor	26 Manu, Manne, Immo Emanuel	27 Sauli, Saul Torvald	28 Armas Sune ◐	29 Joni, Joonas, Jouni Jonas	30 Usko Tage, Guy 🇫🇮 Ålands demilitarisering	31 Irma, Irmeli Amos, Irma <i>Kesäaika alkaa Sommartiden börjar</i>

TUNNISTA VAARANPAIKAT ENNEN JÄÄLLE LÄHTÖÄ JA VÄLTÄ NE. MUISTA JÄÄNASKALIT.

Jos jää pettää allasi:

- Pysy rauhallisena.
- Huuda heti apua.
- Käänny tulosuuntaasi.
- Riko jäätä edeltäsi niin pitkälle kuin se särkyy.
- Kohota itsesi uintipotkuilla vaaka-asentoon ja ponnista jään päälle.
- Purista vaatteet mahdollisimman kuiviksi ja pue vaatteet takaisin päällesi.

Huhtikuu 2019 April

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
14	1 Peppi, Raita, Pulmu Harald	2 Pellervo Vidar, Viggo	3 Veeti, Sampo Ferdinand	4 Ukko Odin	5 Ira, Irina Irene, Ira •	6 Ville, Vili, Jami Vilhelm, William	7 Allan Allan
15	8 Suoma Rea Romanien kansallisp. Romernas nationald.	9 Elias, Eelis, Eeli Elias 🇫🇮 M. Agricolan päivä M. Agricola-dagen	10 Tero Tryggve	11 Minea, Verna Verna, Minea	12 Julia, Julius, Janna Julius, Julia ☾	13 Tellervo Etel	14 Taito Ruben ★ Palmusunnuntai Palmvändagen
16	15 Linda Linda, Linn, Belinda	16 Patrik, Jalo Patrik, Patricia	17 Otto Otto	18 Valto, Valdemar Valdemar, Volmar	19 Pilvi, Pälvi Bernhard, Bernt ★ Pitkäperjantai Långfredagen ○	20 Nella, Lauha Arla, Tindra	21 Anssi, Anselmi Camilla ★ Pääsiäispäivä Påskdagen
17	22 Alina Alina ★ 2. pääsiäispäivä Annandag påsk	23 Jyrki, Jyri, Jori Georg, Göran	24 Pertti, Albert Albert, Albertina	25 Marko, Markus, Markku Markus, Mark, Marco NouHätä! -loppu- kilpailu Pelastusopistolla	26 Teresa, Tessa, Terttu Teresia	27 Merja Engelbrekt 🇫🇮 Veteraanipäivä Veterandagen ○	28 Ilpo, Tuure Ture 🇫🇮 Ålands flaggas dag
18	29 Teijo Henning	30 Miia, Mira, Mirva Mirjam				Maaliskuu/Mars V M T K/O T P/F L S 9 1 2 3 10 4 5 6 7 8 9 10 11 11 12 13 14 15 16 17 12 18 19 20 21 22 23 24 13 25 26 27 28 29 30 31	Toukokuu/Maj V M T K/O T P/F L S 18 1 2 3 4 5 19 6 7 8 9 10 11 12 20 13 14 15 16 17 18 19 21 20 21 22 23 24 25 26 22 27 28 29 30 31

PYSÄHDY JA AUTA

- Auto onnettomuudessa loukkaantuneita.
- Hälytä apua numerosta 112.
- Varoita muita lisävahinkojen välttämiseksi.
- Muista hätävilkut, huomioliivi ja varoituskolmio.

MIKÄLI PELASTYÖT OVAT KÄYNNISSÄ

- Älä valokuvaa.
- Hiljennä ajonopeutta ja takaa pelastustöiden turvallisuus.

Toukokuu 2019 Maj

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
18	Huhtikuu/April V M T K/O T P/F L S 14 1 2 3 4 5 6 7 15 8 9 10 11 12 13 14 16 15 16 17 18 19 20 21 17 22 23 24 25 26 27 28 18 29 30	Kesäkuu/Juni V M T K/O T P/F L S 22 1 2 23 3 4 5 6 7 8 9 24 10 11 12 13 14 15 16 25 17 18 19 20 21 22 23 26 24 25 26 27 28 29 30	1 Vappu Valborg 🇫🇮 * Vappu Första maj	2 Viivi, Vuokko Vivian	3 Outi Linus, Vincent	4 Roosa, Rosa, Ruusu Rosa, Rosita	5 Melina, Melissa Melina, Melinda ●
19	6 Ylermi Frej, Freja	7 Helmi Tua	8 Heino Åke	9 Timo, Timi Tim 🇫🇮 Eurooppa-päivä Europadagen	10 Aino, Aini, Aina Aina, Aino	11 Osmo Kennet	12 Äitienpäivä Mors dag Lotta Charlotta 🇫🇮 J.V. Snellmanin p. Snellmansdagen ○
20	13 Kukka, Floora Flora	14 Tuula Edit	15 Sonja, Sofia Sofia	16 Essi, Ester Ester	17 Maisa, Rebekka Rebecka, Hagar	18 Eero, Erkki, Eerika Erik, Erika	19 Emma, Emilia, Milla Emilia, Emma 🇫🇮 Kaatun. muistop. De stupades dag ○
21	20 Karoliina, Lilja Karolina	21 Konsta, Kosti Konstantin	22 Hemmo, Hemminki Hemming	23 Lyydia, Lyyli Lydia	24 Tuukka, Touko Alarik	25 Urpo Urban	26 Minna, Vilma, Miina Vilhelmina, Wilma ●
22	27 Ritva Ingeborg	28 Alma Alma	29 Oliver, Olivia, Oiva Oliver, Olivia	30 Pasi Rurik * Helatorstai Kristi himmelsfärdsd.	31 Helka, Helga Helge, Helga TUPAKATON PÄIVÄ		

VIISAASTI VESILLÄ

- Älä kiirehdi vesillä liikkuessasi. Huomioi toiset ja pue pelastusliivit.
- Muista aivot tai mela, ankkuri ja tyhjennysväline.

Kesäkuu 2019 Juni

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
22	Toukokuu/Maj V M T K/O T P/F L S 18 1 2 3 4 5 19 6 7 8 9 10 11 12 20 13 14 15 16 17 18 19 21 20 21 22 23 24 25 26 22 27 28 29 30 31	Heinäkuu/Juli V M T K/O T P/F L S 27 1 2 3 4 5 6 7 28 8 9 10 11 12 13 14 29 15 16 17 18 19 20 21 30 22 23 24 25 26 27 28 31 29 30 31				1	2
	Teemu Rabbe	Venla Vendla					
23	3 Viola, Orvokki Viola ●	4 Toivo Selim 🇫🇮 Puol.voim. lippuj. p. Försvarets fanfest	5 Sulevi Stig	6 Kyösti, Kustaa Gustav, Gösta	7 Suvi, Roope, Robert Robert, Robin	8 Salomon Kjell	9 🇺🇸 Ålands själv- styrelsedag PELASTUSLIIVI- PÄIVÄ Ensio Dag, Daga ★ Helluntaipäivä Pingstdagen
24	10 Seppo Svante ITSEMURHIEN EHKÄISYPÄIVÄ ◐	11 Immi, Impi Hjördis	12 Esko Eskil	13 Raili, Raila Åsa	14 Pihla, Kielo Melvin, Milton	15 Moona, Viena Mona, Monika	16 Päivi, Päivikki Eugen, Eugenia ★ Pyhän Kolmin. p. Treenighetssönd.
25	17 Urho Birger, Börje ○	18 Tapio Ingolf	19 Siiri Sigrid, Siri	20 Into Inga, Ingalill	21 Ahti Ingemar Kesäpäivänseisaus Sommar solståndet	22 Paula, Pauliina Paula 🇫🇮 ★ Juhannuspäivä Midsommardagen	23 Aatu, Aatto Adolf
26	24 Juha, Janne, Jani Johannes, Johan	25 Uuno Uno ●	26 Jarkko, Jere, Jarno Jeremias, Viveka	27 Elviira, Elvi Elvira, Elvi	28 Leo Leo, Leopold	29 Petri, Pekka, Petra Peter, Per	30 Päivö, Päiviö Leif

PÄÄTÖS JA VASTUU ON SINUN!

Oletko miettinyt, mitä voi seurata, jos lähdet humalassa rattiin?

- Ajokielto - sakko - häpeä - jopa vankeus.
- Entä jos joku kuolee tai loukkaantuu?
- Miten käy työpaikan?
- Miten käy tulojen, onko tulot kiinni ajokortista?
- Miten kerrot puolisollesi tai lapsillesi?

Kun olet miettinyt...

KOULULAISET LIIKENTEESSÄ – SINÄ TEET HEILLE SUOJATIEN

Suojatie on sopimus kunnioituksesta,

- Että ennen suojatietä pikemminkin hiljennetään kuin painetaan kaasua.
- Että jokainen meistä voi liikkua suojatiellä turvallisin mielin.
- Että suojatiellä ei kukaan jää isompansa alle.

Elokuu 2019 Augusti

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
31	Heinäkuu/Juli V M T K/O T P/F L S 27 1 2 3 4 5 6 7 28 8 9 10 11 12 13 14 29 15 16 17 18 19 20 21 30 22 23 24 25 26 27 28 31 29 30 31	Syyskuu/September V M T K/O T P/F L S 35 36 2 3 4 5 6 7 8 37 9 10 11 12 13 14 15 38 16 17 18 19 20 21 22 39 23 24 25 26 27 28 29 40 30		1 Maire Gerda, Gerd ●	2 Kimmo Holger	3 Nea, Linnea, Vanamo Linnea, Nea	4 Veera Vera
32	5 Salme, Sanelma Gurli	6 Keimo, Toimi Sixten	7 Lahja Yrsa ●	8 Silva, Sylvi Sylvia	9 Erja, Nadja, Eira Eira, Natalie, Nadja	10 Lauri, Lasse Lars	11 Sanna, Susanna, Sanni Susanna
33	12 Kiira, Klaara Klara, Kira	13 Jesse, Okko Alfons, Jesse	14 Onerva, Kanerva Bianca	15 Jaana, Marjo, Marja Marita, Marianne ○	16 Aulis Brynolf	17 Verner Verner, Veronika	18 Leevi Bo
34	19 Mauno, Maunu Magnus, Måns	20 Sami, Samuli Samuel, Sam	21 Veini, Soini Sven	22 Iivari, Iivo Ivar	23 Signe, Varma Signe ●	24 Perttu Bertel	25 Loviisa Lovisa
35	26 Ilmi, Ilma Märta, Märit	27 Rauli Ralf, Raul	28 Tauno Hilding	29 Iina, Iines, Inari Iines, Ina	30 Eemeli, Eemi Emil ●	31 Arvi Arvid	

ÄLÄ ANNA SYYSMYRSKYN YLLÄTTÄÄ. YLLÄPIDÄ KOTIVARA.

Sähkökatko yllättää! Selviäisitkö ilman vettä?

Hanki ruokaa ja muita päivittäisiä välttämättömiä tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää jopa viikoksi.

Syyskuu 2019 September

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
35	Elokuu/Augusti V M T K/O T P/F L S 31 1 2 3 4 32 5 6 7 8 9 10 11 33 12 13 14 15 16 17 18 34 19 20 21 22 23 24 25 35 26 27 28 29 30 31	Lokakuu/Oktober V M T K/O T P/F L S 40 1 2 3 4 5 6 41 7 8 9 10 11 12 13 42 14 15 16 17 18 19 20 43 21 22 23 24 25 26 27 44 28 29 30 31					1 Pirkka Gottfrid
36	2 Sini, Justus Synnöve	3 Soile, Soili Solveig	4 Ansa Roland	5 Roni, Mainio Ragnvald Yrittäjän päivä Företagardagen	6 Asko Felix, Felicia ☉	7 Miro, Milo, Arho Regina, Roy	8 Taimi Göte, Göta
37	9 Vertti, Isto, Eevert Evert	10 Kalevi Östen	11 Santeri, Santtu, Sandra Alexander, Alexandra	12 Vilja, Valma Dagny	13 Orvo Ylva TAPATURMAPÄIVÄ, PERJANTAI 13.	14 Iida, Isla Ida ○	15 Sirpa Runar
38	16 Hilla, Hille Hellevi	17 Aila, Aili Hildegard	18 Tytti, Tyyne Pamela	19 Reija Torborg	20 Varpu, Vaula Erna	21 Mervi Gunborg, Gunlög	22 Mauri Mauritz ●
39	23 Minja, Miisa Tekla Syysp.tas. Höstd.jämn.	24 Alvar, Auno Alvar	25 Kullervo Sigvard	26 Kuisma Finn	27 Vesa Torolf	28 Arja, Lenni Leonard, Lennart ●	29 Mika, Mikko, Mikaela Mikael, Mikaela ★ Mikkelinpäivä Mikaelidagen
40	30 Siru, Sirja Roger						

NÄYTÄ LOISTAVALTA KÄYTTÄMÄLLÄ HEIJASTINTA

Valaistuissa taajamissakin autoilijoiden voi olla vaikea havaita pimeään aikaan liikkuvia jalankulkijoita ja pyöräilijöitä. Heijastimen avulla näyt liikenteessä jopa 350–600 metrin päähän.

Lokakuu 2019 Oktober

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
40		1 Rauno, Raine, Rainer Ragnar, Rainer HEIJASTINPÄIVÄ	2 Valio Ludvig	3 Raimo Evald	4 Saija, Saila, Frans Frans, Fransiska	5 Inka, Inkeri Ingrid, Inger ☉	6 Pinja, Minttu Bruno
41	7 Pirjo, Pirkko, Pirtta Birgitta, Brita	8 Hilja Peik	9 Ilona Marina	10 MAAILMAN MIELEN- TERVEYS- PÄIVÄ Aleksi Alexis 🇪🇺 Aleksis Kiven p. Alexis Kivi-dagen	11 Otso, Ohto Björn, Styrbjörn	12 Aarre, Aarto Valfrid	13 Tanja, Taina, Taija Ebbe, Ebba
42	14 Elsa, Elsi Elsa ☉	15 Helvi, Heta Hedvig, Hedda	16 Stella, Sirkku, Sirkka Stella	17 Saana, Saaga Saga	18 Satu, Luukas, Luka Lukas	19 Uljas Viking	20 Kasper, Jasper, Jesper Kasper, Jesper
43	21 Ursula Ursula ☉	22 Anniina, Anita, Anja Anita, Anja	23 Severi Severin, Sören PÄIVÄ PALOASEMALLA	24 Rasmus, Asmo Fjalar, Rasmus 🇪🇺 YK:n p. FN-dagen	25 Sointu Yvonne	26 Nina, Amanda, Ninni Amanda, Nina	27 Helli, Helle Sabina <i>Kesäaika päättyy Sommartiden slutar</i>
44	28 Simo Simon, Simone ●	29 Alfred, Urmas Alfred	30 Eila Jennifer	31 Arttu, Arto, Artturi Artur		Syyskuu/September v M T K/O T P/F L S 35 36 2 3 4 5 6 7 8 37 9 10 11 12 13 14 15 38 16 17 18 19 20 21 22 39 23 24 25 26 27 28 29 40 30	Marrask./November v M T K/O T P/F L S 44 45 4 5 6 7 8 9 10 46 11 12 13 14 15 16 17 47 18 19 20 21 22 23 24 48 25 26 27 28 29 30

ÄLÄ JÄÄ YKSIN ELÄMÄSI POLULLE

Hae tukea, kun tarvitset apua

www.kuopio.fi nettisivuilta löydät tarvitsemasi avun työllistymiseen sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Netistä löydät paljon tietoa ja maksuttomia testejä, jotka arvioivat riippuvuutta, esim. <https://www.paihdelinkki.fi/>

Muistathan, että alkoholin ja huumeiden lisäksi myös tupakka, nuuska ja rahapelaaminen lasketaan päihteiksi ja voivat aiheuttaa riippuvuutta.

Älä koskaan jää yksin vaan hae itsellesi ja läheisellesi apua.

Marraskuu 2019 November

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
44	Lokakuu/Oktober V M T K/O T P/F L S 40 1 2 3 4 5 6 41 7 8 9 10 11 12 13 42 14 15 16 17 18 19 20 43 21 22 23 24 25 26 27 44 28 29 30 31	Joulukuu/December V M T K/O T P/F L S 48 1 49 2 3 4 5 6 7 8 50 9 10 11 12 13 14 15 51 16 17 18 19 20 21 22 52 23 24 25 26 27 28 29 1 30 31			1 Pyry, Lyly Gun, Gunhild	2 Topi, Topias Tobias ★ Pyhäinpäivä Alla helgons dag	3 Terho Erland
45	4 Hertta Cassandra ☉	5 Reima Torhild, Magnhild	6 Mimosa Svea 🇫🇮 Ruotsalaisuuden p. Svenska dagen	7 Taisto Glenn, Kevin	8 Aatos Dennis, Denise	9 Teuvo Teodor	10 Martti Martin, Martina 🇫🇮 Isänpäivä Fars dag
46	11 Panu Boris	12 Virpi Konrad, Kurt ○	13 Kristian, Ano Kristian, Krister	14 Iiris Iris	15 Janina, Janika, Janette Janina	16 Aarni, Aarne Arne	17 Eino, Einari Einar
47	18 Max, Tenho Max, Maximilian	19 Liisa, Elisa Elisabet, Lisa ●	20 Jari, Jalmary Hjalmar, Pontus Lapsen oikeuksien p. Barnkonventionens d.	21 Hilma Hilma	22 Silja, Seela, Selja Cecilia	23 Ismo Yngve, Yngvar	24 Lempi, Sivi Siv
48	25 Katja, Kati, Katri Katarina, Karin	26 Sisko Dagmar ●	27 Hilikka Astrid	28 Heini, Kaisla Sten	29 Aimo Edgar	30 Antti, Atte, Antero Anders, Andrea	

HUOLEHDI OMASTA JA LÄHEISTESI TURVALLISUUDESTA JOULUNA JA UUTENAVUOTENA

Polta kynttilöitä vain valvonnan alla
ja pidä palava materiaali kaukana
liekistä

Näe uusi vuosi, omilla silmillä

Joulukuu 2019 December

V.	Ma/Må	Ti/Ti	Ke/On	To/To	Pe/Fr	La/Lö	Su/Sö
48	Marrask./November v m t k/o t p/f l s 44 1 2 3 45 4 5 6 7 8 9 10 46 11 12 13 14 15 16 17 47 18 19 20 21 22 23 24 48 25 26 27 28 29 30	Tammikuu/Januari v m t k/o t p/f l s 1 1 2 3 4 5 2 6 7 8 9 10 11 12 3 13 14 15 16 17 18 19 4 20 21 22 23 24 25 26 5 27 28 29 30 31					1 PALOVAROITINPÄIVÄ Oskari Oskar ★ 1. adventtisunn. 1 sönd. i advent
49	2 Unelma, Anelma Beata	3 Meri, Vellamo Urda	4 Airi, Aira Barbara, Barbro ☉	5 Selma Selma	6 Niko, Niklas, Niilo Niils, Niklas, Nicole 🇫🇮 ★ Itsenäisyysp. Självständighetsd.	7 Sampsä Agata	8 Kyllikki Angela, Angelika 🇫🇮 J. Sibeliuksen p. SibeliUSDagen
50	9 Anna, Anne, Anu Anna, Ann	10 Jutta Judit, Jutta	11 Tatu, Daniel, Taneli Daniel, Daniela POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPHIRIN JÄRJESTÄMÄ POTILASTURVALLI- SUUSPÄIVÄ KYS:LLÄ	12 Tuovi Tove ○	13 Seija Lucia TAPATURMAPÄIVÄ, PERJANTAI 13.	14 Jouko Ove, Sverker	15 Nooa, Heimo Noah
51	16 Aada, Auli, Aulikki Ada, Adele	17 Raakel Rakel	18 Aapo, Rami Abraham	19 Iiro, Iikka, Iisakki Isak ☉	20 Benjamin, Kerkko Benjamin	21 Tomi, Tuomas, Tommi Tomas	22 Raafael Rafael Talvipäivänseisäus Vintersolståndet
52	23 Senni, Noel Noel	24 Aatami, Eeva Adam, Eva	25 ★ Joulupäivä Juldagen	26 Teppo, Tapani Stefan, Staffan ★ Tapaninpäivä Annandag jul ●	27 Hannu, Hannes, Hans Hans	28 Piia Pia Viattomien lasten p. Menlösa barns dag	29 Rauha Frida
1	30 Taavi, Taavetti David	31 Silvo, Sylvester Sylvester					

muistuttaa:

Oppaita, ohjeita, neuvoja ja niksejä arkesi turvaamiseksi löydät todella kattavasti nettisivuiltamme:

www.pspelastuslaitos.fi

Sivuiltamme löydät myös ohjeet yritysturvallisuuteen, pelastussuunnitelmien laadintaan ja tapahtumien järjestämiseen!

Muista huolellisuus tulen käsittelyssä!

Metsäpalovaroituksen aikaan avotulen sytyttäminen on kielletty. Risujen polttaminen tulee suorittaa ulkona taajama-alueesta.

Muistathan ilmoittaa naapureillesi!

Ilotulitteita saa ampua ilman erillistä ilmoitusta pelastuslaitokselle uudenvuodenyönä 31.12. klo 18.00 ja 1.1. klo 02.00 välisenä aikana. Jos haluat ampua ylijäämä ilotulitteet muuna ajankohtana, kuten syntymäpäiväjuhlilla, **Muistathan ilmoittaa pelastusviranomaiselle** viimeistään 5 vuorokautta ennen tapahtumaa!

– Meikin käytämme heijastimia, mikset sinä?

Muista hälytysajoneuvot!

Aina lähestyessäsi risteystä, katso molempiin suuntiin. Kulman takaa saattaa tulla hälytysajoneuvo hälytysvilkut kytkettyinä, jolle on annettava tietä.

Muistathan pysäköidä pysäköintialueelle!

Pelastustielle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää. Anna meille tietä auttaa teitä.

Henkilövahingoista valtaosa tapahtuu risteyksissä

Yli 70 % pyöräilijöiden henkilövahingoista tapahtuu risteyksissä – erityisesti kärkikolmiollisissa risteyksissä. Näkemäesteet lisäävät huomattavasti onnettomuuden riskiä pyörätien ja ajoradan risteyksessä.

Väistämissäännöt herättävät monesti keskustelua. Esimerkiksi: pyörätieltä tuleva pyöräilijä saa ajaa tien yli pyörätien jatketta pitkin, mutta hänen on väistettävä sekä oikealta että vasemmalta tulevia autoilijoita. Autoilija väistää silloin, kun hänelle on liikennemerkillä osoitettu väistämisvelvollisuus tai hän on kääntymässä pyörätien jatkeen yli.

Moni vaaratilanteista tien päällä syntyy risteyksialueilla. Risteyksissä on liikennesääntöjen tuntemisen lisäksi muistettava yhteispelin tärkeys ja oltava valmis luopumaan omasta ajovuorosta, mikäli tilanne sitä edellyttää.

Ole erityisen valppaana alikuluissa, jotta kolaria ei synny pimeästä kulmasta tulevan liikkujan kanssa.

Lähde: Liikenneturva Nina Mönkkönen

Kypärä suojaa päävammalta

Pyörällä kaadutaan ja kolaroidaan paljon useammin kuin tilastot kertovat. Ja vaikka seuraukset eivät ole kohtalokkaita, päävammat voivat silti olla vakavia, kivuliaita ja hitaita paranemaan. Pää- ja aivovammojen riski pienenee eri tutkimusten perusteella kypärää käyttävillä.

TOIMINTAOHJEET

Vaaranmerkki

Mene sisälle ja pysy siellä.

Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto

Avaa radio ja odota ohjeita

Älä poistu alueelta ilman viranomaisen lupaa

Liikenneonnettomuus

Estä lisäonnettomuudet ja varoita muita.

Tarkista potilaan tila ja aloita hätäensiapu

Toimi hätäkeskuksen antamien ohjeiden mukaan.

Järjestä opastus ammatti-auttajille.

Tulipalo

Varoita ja pelasta.

Sammuta palonalku, jos voit.

Poistu huoneistosta, sulje ovet ja ikkunat.

Huolehdi muista ja opasta palopaikalle.

Palovamman hoito

Jäähdytä vammakohtaa viileällä vedellä 10 minuuttia

Peitä puhtaalla sidoksella

Vie loukkaantunut hoitoon

Sairaskohtaus tai tapaturma

Kokeile saatko hereille.

Tarkasta hengittääkö.

Kyllä > Käänä kylkiasentoon.

Ei > Aloita elvytys. 30 painallusta, 2 puhallusta

Verenvuoto:

1. Peitä haava.
2. Tee paineside.
3. Tue raaja kohoasentoon tukevasti

Raaja sijoiltaan:

1. Tue raaja liikkumattomaksi.
2. Jäähdytä vammakohtaa.
3. Sido vammakohta.

Toimi hätäkeskuksen antamien ohjeiden mukaan.

Toimita loukkaantunut hoitoon!

Myrkytys

Jos epäilet autettavalla olevan myrkytyksen mahdollisuus, selvitä:

1. Mitä ainetta epäilet
2. Minkä verran niellyt
3. Miten kauan sitten

Ota yhteys Myrkytystietokeskukseen (09) 471 977

Hätätilanteessa soita 112

Pelastusopiston palopäällystön koulutusohjelman opiskelijat Tuomas Saarela ja Olli Markkanen ovat tuottaneet kalenterin opinnäytetyönä yhteistyössä Kuopion monialaisen turvallisuustyöryhmän kanssa.